

Arbejdsrapport

Kortlægning af den offentlige mediestøtte i Danmark

**Beskrivelse af de danske støtteordninger til de trykte medier
(ver08)**

Statusnotat pr. 30.09.08

Indhold

Figurer	3
Tabeller.....	4
Bokse.....	5
Baggrund	6
1. Introduktion: Mediestøtteordninger til de trykte medier i Danmark.....	7
Del I: Direkte mediestøtte.....	11
2. Distributionsstøtte	12
2.1 Dagbladspuljen.....	14
2.2 Ugeavispuljen.....	25
2.3 Bladpuljen.....	30
3. Dagbladsnævnet	36
4. Tidsskriftstøtte	42
5. Særlig støtte til aviser i grænseområdet.....	46
Del II: Indirekte mediestøtte	48
6. 0-moms.....	49
7. Dispensationer fra lovgivning.....	66
7.1 Dispensation fra konkurrenceloven.	66
7.2 Dispensation fra forbrugeraftaleloven.	67
8. Annoncering fra offentlige myndigheder	68

Figurer

Figur 1. Mediestøtte til trykte medier i Danmark	8
Figur 2. Direkte mediestøtte	11
Figur 3. Distributionsstøtteordningerne	12
Figur 4. Overblik over Dagbladspuljen	15
Figur 5. Ugeavispuljen	26
Figur 6. Bladpuljen	30
Figur 7. Overblik over dagbladsnævnets støttepuljer	36
Figur 8. Tidsskriftstøtteordningen	42
Figur 9. Særlig støtte ti Flensborg Avis	46
Figur 10. Indirekte mediestøtte	48
Figur 11. 0-moms	49
Figur 12. Dispensationer fra lovgivning	66

Tabeller

Tabel 1. Overblik over de danske mediestøtteordninger, 2007 (millioner kr.)	9
Tabel 2. Tilskud fra distributionsstøttepuljerne, 2004-2008.	13
Tabel 3. Portostøtte, 2000-2004	13
Tabel 4. Distributionsstøttens puljer, ordninger og trin.	14
Tabel 5. Ændring i distributionsstøtte til større modtagere, 2002 og 2007 (millioner kr.)	15
Tabel 6. Ordninger og trin for støtte fra Dagbladspuljen	23
Tabel 7. Dagbladspuljen og produktionssted, 2007 *	25
Tabel 8. Støtte bevilget fra Ugeavispuljen, 2006-2008 (millioner kr.)	30
Tabel 9. Antal modtagere af støtte fra Bladpuljen, 2004-2007.	31
Tabel 10. Statser ved støtte fra Bladpuljen.	33
Tabel 11. Antal støttekroner tildelt gennem Bladpuljen, 2004-2008	34
Tabel 12. Aktiviteter i Bladpuljen, 2004	35
Tabel 13. Reservationsbevillinger til Dagbladsnævnet	38
Tabel 14. Overblik over støtte bevilget af Dagbladsnævnet, 2006-2008 (millioner kr.)	40
Tabel 15. Tidsskriftstøtteordningens samlede bevillinger, 2000-2008 (Kr.)	44
Tabel 16. Bevilget støtte til Flensborg avis 2004-2008 (Kr. / euro).	47
Tabel 17. Momssatser i andre europæiske lande, 2007 (procent)	50
Tabel 18. Momssatser på aviser og tidsskrifter i forskellige Europæiske lande, 2008 (procent)	51
Tabel 19. Afgørelser i Landskatteretten vedr. forskellige publikationers status ift. momsloven.	56
Tabel 20. Lønsumsafgiftsniveauer og afgiftsgrundlag for forskellige grupper	58
Tabel 21. Udvalgte ændringer i Lov om afgift af lønsum	60
Tabel 22. Værdi af 0-moms, 1998-2008 (tabt provenu, millioner kr.)	62
Tabel 23. 0-moms til DDFs 24 medlemmer, 2003-2006.	63
Tabel 24. Offentlige myndigheders annoncering (Gallup adfacts, 1000 kr.)	68

Bokse

- Boks 1. Årsager til ændring af dagbladsstøtte fra portostøtte til puljestøtte.**
- Boks 2. Formål med Dagbladspuljens ordninger.**
- Boks 3. Ændringer i bekendtgørelsen om tilskud til distribution af dagblade.**
- Boks 4. Gældende regler om støtte fra Dagbladspuljen til hustandsomdelte aviser.**
- Boks 5. Om baggrunden for oprettelsen af Ugeavispuljen.**
- Boks 6. Begrundelse for størrelsen på Ugeavispuljens midler**
- Boks 7. Beløb afsat til Bladpuljen.**
- Boks 8. Formål med Dagbladsnævnets støtteordninger.**
- Boks 9. Momslovens bestemmelser om leverance af aviser.**
- Boks 10. Relevante regler i Rådets sjette momsdirektiv.**
- Boks 11. Sammenligning af væsentlig kriterier for henholdsvis Dagbladspuljen (hovedordningen), Ugeavispuljen og 0-moms.**
- Boks 12. Indskærpelse af praksis for 0-moms.**
- Boks 13. Lønsum af avissalg ifølge lov om afgift af lønsum.**
- Boks 14. Opgørelse af afgiftsgrundlaget i forbindelse med avisernes lønsumsafgift.**
- Boks 15. Konkurrencelovens bestemmelser om faste priser.**
- Boks 16. Aviser, ugeblade og tidsskrifters dispensation fra Forbrugeraftaleloven.**

Baggrund

Rambøll Management Consulting gennemfører i perioden august 2007 til august 2009 et udredningsprojekt vedrørende den fremtidige offentlige støtte til medier for Radio- og tv-nævnet. Det sker i samarbejde med dr.phil. Anker Brink Lund – professor ved International Center for Business and Politics, CBS, og lic.merc. Preben Sepstrup - selvstændig medieforsker, Kommunikation & Medier. Desuden har cand.scient.pol Christian Berg og stud.scient.pol. Kasper Lindskow assisteret ved tilvejebringelse af data og udarbejdelse af notater.

Udredningens hovedproblemstilling er, om de eksisterende støtteordninger til medierne fortsat er den optimale måde at varetage ordningernes erklærede formål - givet den hastige udvikling på medieområdet, herunder væksten af nye medier. Udredningen fokuserer på finansåret 2007.

I henhold til udredningens kommissorium er to begreber centrale:

1. Medierne omfatter periodiske trykte medier (dagblade, herunder gratisaviser, ugeblade, tidsskrifter, magasiner), radio og TV, periodiske udgivelser på Internettet og mobile medier.
2. Den offentlige støtte omfatter alle former for direkte støtte fra staten, inkl. licens-midler, og indirekte støtte i form af fritagelser for afgifter eller moderation af priser. Den nye public service pulje og en mulig udvidelse af denne indgår i udredningen.

1. Introduktion: Mediestøtteordninger til de trykte medier i Danmark

Dette arbejdsrapport indeholder en redegørelse for de mediestøtteordninger, der vedrører de trykte medier i Danmark. Det følgende afsnit 1.1 giver et indledende overblik over mediestøtteordningerne, mens afsnit 1.2 afgrænser arbejdsrapportens fokus. Afsnit 1.3 præsenterer endeligt arbejdsrapportens struktur.

Arbejdsrapport indgik som datagrundlag i midtvejsrapporten, som blev offentliggjort på Midtvejskonferencen, 30/9-08, jf. <http://medieudredning.r-m.com>.

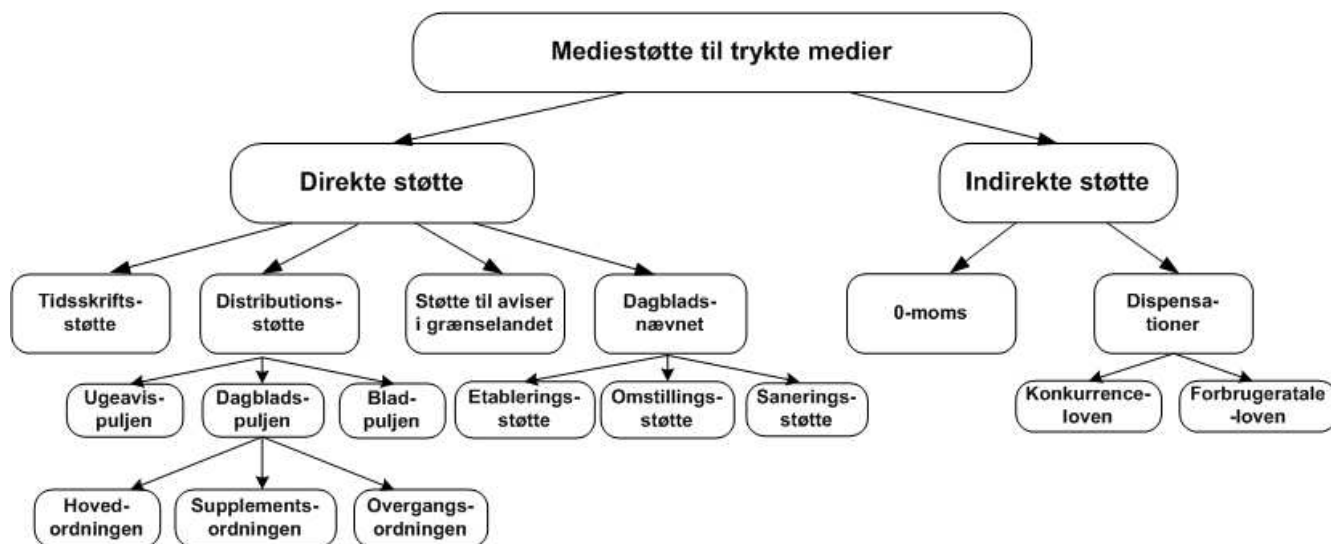
1.1 Indledende overblik

Dette afsnit giver et indledende overblik over de danske mediestøtteordninger og deres størrelser. Mediestøtteordningerne er grundigt præsenteret hver for sig i afsnit 2-8.

De danske mediestøtteordninger kan opdeles i direkte støtte til støtteberettigede ansøgere og indirekte støtte, der ikke involverer direkte overførsel af midler (se figur 1). Til de direkte støtteordninger hører distributionsstøttepuljerne (*afsnit 2*), Dagbladsnævnets støttepuljer (*afsnit 3*), den særlige støtte til aviser i grænselandet (*afsnit 4*) samt tidsskriftsstøtteordningen (*afsnit 5*). Til de indirekte støtteordninger hører 0-moms¹ (*afsnit 6*) samt dispensationer fra lovgivning (*afsnit 7*). I arbejdsrapport behandles også annoncering fra offentlige myndigheder, selvom denne ikke længere kan betragtes som mediestøtte (*afsnit 8*).

¹ En række aviser er pålagt en momssats på 0 % (0-moms) til forskel for standard momssatsen, som er 25 % i Danmark. De 0-momsede aviser er imidlertid pålagt en lønsumsafgift på 2,5 %, der således delvist kompenserer for 0-momsen. I det følgende anvendes betegnelsen 0-moms konsekvent, selvom lønsumsafgiften på 2,5 % inkluderes i alle betragtninger.

Figur 1. Mediestøtte til trykte medier i Danmark

Størrelsesmæssigt er der store variationer mellem de forskellige støtteordninger. Således er den direkte værdi af distributionsstøtten i 2007 390,4 millioner kr., hvoraf 386,8 millioner kr. blev uddelt og 3,6 millioner kr. var øremærket til efterregulering, Dagbladsnævnets foreløbige støtte i 2007 beløber sig til 7,4 millioner kr., mens Tidsskriftstøtteordningen inklusive tidsskriftsværkstedet er på 2,6 millioner kr. og den særlige støtte til Flensborg Avis i 2007 omfatter 22 millioner kr. Værdien af 0-moms kan ifølge Skatteministeriet anslås til at være omkring 1,1 milliarder kr. i 2007, når denne beregnes som statens tabte provenu, mens værdien af aviser og magasiners dispensationer fra konkurrenceloven og forbrugerataleloven ikke umiddelbart lader sig fastsætte. Værdien af annoncering fra offentlige myndigheder, der dog ikke kan betegnes som mediestøtte, anslås dels på baggrund af data om offentligt reklameforbrug fra TNS Gallup Adfacts (193.580 millioner kr.), dels på baggrund af en survey blandt alle offentlige myndigheder.

Tabel 1. Overblik over de danske mediestøtteordninger, 2007 (millioner kr.)

	Mediestøtteordning	Modtager	Karakter	Mio. kr.
Direkte støtte	Distributionsstøtte	Dagblade, Ugeaviser, Blade	Lovbunden	390,4
	Dagbladsnævnet	Dagblade og dagbladslignende publikationer	Lovbunden	13,2
	Særlig støtte til aviser i grænselandet	Flensborg Avis Og Der Nordschleswiger	Hævdvunden	37,9
	Tidsskriftstøtteordning og tidsskriftsværksted	Visse tidsskrifter	Hævdvunden	2,6
	Støtte til videnskabelige tidsskrifter	Akademiske tidsskrifter	Ad hoc	1,1
Indirekte støtte	0-moms som tabt provenu *	Aviser	Lovbunden	1.100
	Dispensation fra konkurrenceloven	Aviser og magasiner	Lovbunden	-
	Dispensation fra forbrugeraftaleloven	Aviser og magasiner	Lovbunden	-
Σ	I alt			1545,2

Kilde: Skatteministeriet på baggrund af Skatteministeriets momsopgørelse, Forsknings- og Innovationsstyrelsen og Finansloven for 2007.

- = kan ikke kvantificeres

* Værdien af 0-momsen beregnes som statens tabte provenu, som følge af den manglende momsindtægt fra avisernes bladsalg (25 % af bladsalget) fratrukket statens provenu fra lønsumsafgiften på avisernes bladsalg (2,5 % af bladsalget).

1.2 Indhold og afgrænsning

Arbejdsrapporten fokuserer på mediestøtteordningernes respektive anvendelsesområder, deres karakter og formål, deres historie, deres finansiering og økonomi, deres juridiske grundlag samt rammerne for deres praktiske administration. Desuden præsenteres en række indledende overvejelser om mediestøtteordningernes virkninger, det vil sige deres værdi samt deres betydning for de trykte mediers økonomi.

I forbindelse med fremstillingen af mediestøttens karakteristika trækkes på love, bekendtgørelser, lovforberedende arbejder og andre relevante dokumenter. I dette arbejdsrapport er statsstøtten beskrevet med

henvisninger til lovgivning og citater, hvor det er relevant og muligt. Ved citering og referering til love, bekendtgørelser og andre dokument i teksten, har det været princippet, at kun den mest fundamentale kilde bruges; hvis de samme oplysninger f.eks. findes en lov og en bekendtgørelse, er kun loven brugt som kilde. I forbindelse med udredningen af mediestøtteordningers formål trækkes i visse tilfælde kun på lovforslag. Dette skyldes, at formålet i disse tilfælde ikke er klart defineret i de relevante love og bekendtgørelser og derfor må udledes af det lovforberedende arbejde. Grunden til, at de fulde citater fra alle kilder ikke altid er inkluderet direkte i teksten er, at dette vil gøre dokumentet meget langt og krævende at læse.

I arbejdsrapporten betragtes mediestøtteordningerne og deres virkninger i et "mediestøtte-perspektiv". Det vil sige, at der redegøres mediestøtten og støttemodtagere, mens den del af mediesystemet, der ikke modtager mediestøtte, ikke beskrives systematisk. Mediesystemet beskrives i mediestøtteudredningens midtvejsrapport.

Data om tildelt mediestøtte er, i det omfang det har været muligt, indsamlet for perioden 2000-2008, mens beregninger af støttens virkninger fokuserer på 2007, om end andre år i enkelte tilfælde er medtaget.

Overvejelserne om mediestøtteordningernes virkninger er baseret på tilgængelige data. Deres formål er således at give det bedst mulige overblik over den tildelte støtte. Der ikke forsøgt redegjort for virkningerne af dispensationen for konkurrenceloven og forbrugeraftaleloven grundet kvantificeringsproblemer, mens den støtte, der gives til medier gennem offentlige myndigheders annoncering, kun behandles overfladisk, da dette ikke anses som støtte.

1.3. Struktur

Arbejdsrapportens struktur er som følger:

Del I indeholder en beskrivelse af den direkte mediestøtte til trykte medier. Således præsenterer *kapitel 2* distributionsstøttepuljerne og deres ordninger, *afsnit 3* Dagbladsnævnets mediestøtte, *kapitel 4* den Særlige støtte til aviser i grænselandet og *kapitel 5* Tidsskriftstøtteordningen.

Del II indeholder en redegørelse for de indirekte støtteordninger. *Kapitel 6* præsenterer 0-momsen, mens *kapitel 7* introducerer dispensationen for Konkurrenceloven og fra Forbrugeraftaleloven.

Kapitel 8 præsenterer annoncering fra offentlige myndigheder, selvom denne ikke kan betegnes som mediestøtte.

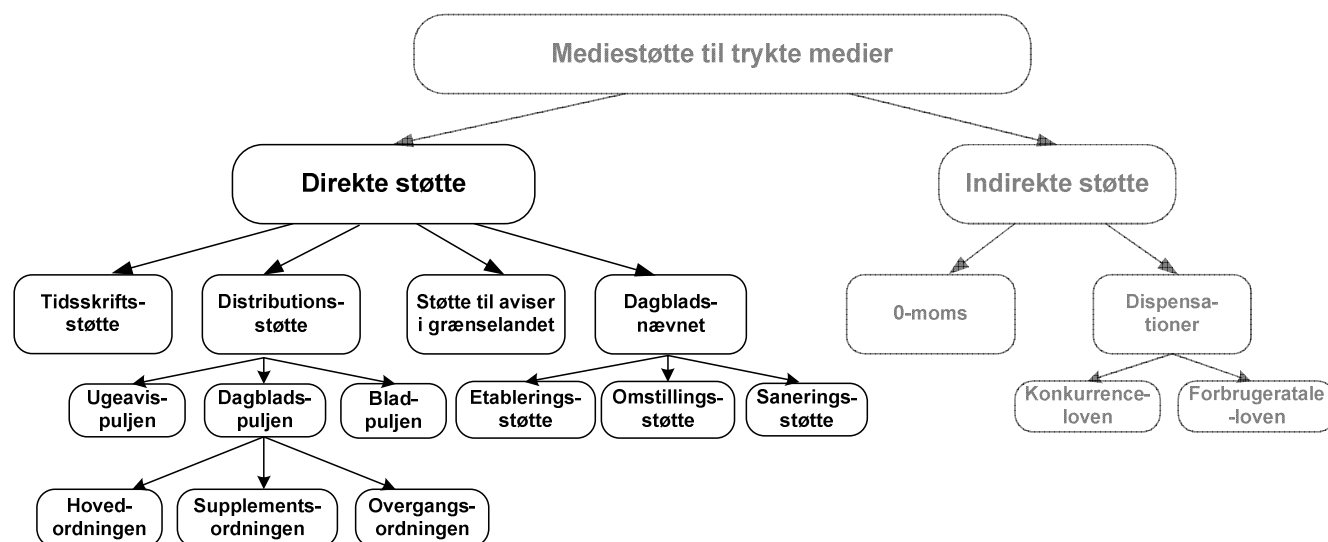
Del I: Direkte mediestøtte

Den direkte mediestøtte er karakteriseret ved at være et defineret støttebeløb, der overføres direkte fra staten til støttemodtagerne med det formål at støtte et eller flere medie(r). Statens udgifter til den direkte mediestøtte afholdes med hjemmel enten i Finansloven eller akter, der er tiltrådt af Folketingets Finansudvalg og fordeles ofte gennem en række fordelingsudvalg. Da støtten udgør definerede beløb, kan størrelsen på støtten let afgøres.

Normalt gives støtten til tilskudsberettigede ansøgere, der er underlagt efterfølgende kontrol af, om de krav, der knytter sig til modtagelse af støtten, er opfyldt. Den direkte støtte til Flensborg Avis indtager dog en særstatus, da den ikke er lovhjemlet eller givet efter ansøgning, ligesom det er uklart, om støtten potentielt kan trækkes tilbage.

Som beskrevet i dokumentets introduktionsafsnit, beskrives fire former for direkte mediestøtte: Distributionsstøtte (*kapitel 2*), Dagbladsnævnets mediestøtte (*kapitel 3*), Tidsskriftsstøtte (*kapitel 4*) samt den Særlige støtte til aviser i grænselandet (*kapitel 5*).

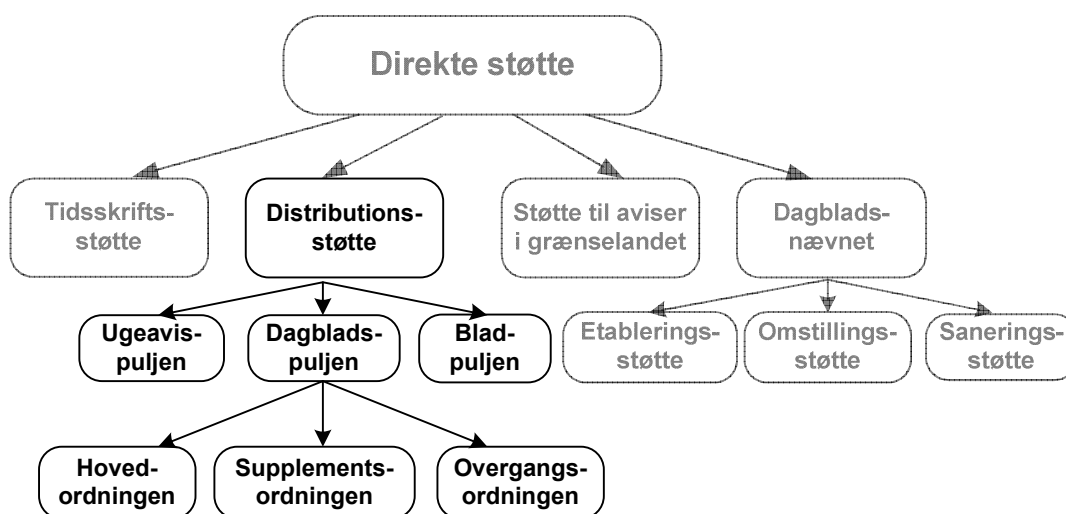
Figur 2. Direkte mediestøtte

2. Distributionsstøtte

Dette afsnit beskriver distributionsstøtten til de trykte danske medier. Der findes 3 distributionsstøttepuljer, der hver især er rettet mod forskellige slags trykte publikationer og har forskellige formål: Dagbladspuljen, Ugeavispuljen og Bladpuljen. Dagbladspuljen er desuden opdelt i hovedordningen, supplementsordningen og overgangsordningen.

Figur 3. Distributionsstøtteordningerne

Af de tre distributionsstøttepuljer er Dagbladspuljen den største. I 2007 var på finansloven reserveret i alt 390,4 millioner kr. til distributionsstøttepuljerne, fordelt på 339,5 millioner kr. til Dagbladspuljen, 9,9 millioner kr. til Ugeavispuljen og 42,6 millioner kr. til Bladpuljen. Af disse bevillinger er i alt 3,6 millioner kr. øremærket til efterregulering ved klager og lignende, fordelt på 1 million kr. til Bladpuljen, 600.000 kr. til Ugeavispuljen og 2 millioner kr. til Dagbladspuljen.

Tabel 2. Tilskud fra distributionsstøttepuljerne, 2004-2008.

	2004	2005	2006	2007	2008
Dagbladspuljen	Ikke oprettet	Ikke oprettet	Ikke oprettet	337,5 (339,5) *	346,6 **
Ugebladspuljen	Ikke oprettet	Ikke oprettet	8,2	9,3 (9,9) *	9,6 **
Bladpuljen	25,9	35,9	41,5	40,0 (41,0) *	42,1 **
I alt	-	-	-	386,8 (390,4)	398,3

Kilde: Styrelsen for Bibliotek og Medier; Regeringens Finanslovsforslag for 2008.

* Reservationsbevilling på Finansloven for 2007.

** Reservationsbevillinger på regeringens finanslovsforslag for 2008.

Distributionsstøttepuljerne erstattede i tre faser den hidtidige portostøtteordning. Værdien af portostøtten blev søgt skønnet i 2005 (Finansministeriet 2005). Et overordnet overblik over støtte fra portostøtteordningerne findes i tabel 4 nedenfor.

Tabel 3. Portostøtte, 2000-2004

År	2000	2001	2002	2003	2004
Beløb	437	466	465	462	363

Kilde: Færdselsstyrelsen og Transport og Energiministeriet i Finansministeriet (2005).

Støtte fra distributionsstøtteordninger uddeles efter et forholdsvis kompliceret trinsystem. Således findes tre distributionsstøttepuljer, seks ordninger og herunder samlet set 11 trin. Nogle af disse trin kan relateres til de mediesystemkategorier, som mediestøtteudredningen opererer med (se udredningens midtvejsrapport), mens andre skærer på tværs af dem (f.eks. supplementsordningen og overgangsordningen). Kriterierne for støtte samt det pointsystem, som støtten allokeres efter, præsenteres i de følgende afsnit.

Tabel 4. Distributionsstøttens puljer, ordninger og trin.

Puljer	Ordninger	Trin
Dagbladspuljen	Hovedordningen	Landsdækkende morgendagblade
		Landsdækkende eftermiddagsdagblade
		Ikke-landsdækkende morgendagblade
		Ikke landsdækkende eftermiddagsdagblade
	Supplementsordningen	Tillæg til særlige dagblade
	Overgangsordningen	Tillæg for at afbøde konsekvensen af portostøttens afvikling for dagblade
Ugeavispuljen	-	-
Bladpuljen	Grundpulje	Støtteberettigede blade med 32 sider eller mindre indtil 100.000 eks. *
		Støtteberettigede blade med mere end 32 sider indtil 100.000 eks. *
	Tillægsordning: (mellem blade med under 3.000 distribuerede eksemplarer fordeles tillægspulje på 5 millioner)	Støtteberettigede blade med 32 sider eller mindre indtil 100.000 eks.*
		Støtteberettigede blade med mere end 32 sider indtil 100.000 eks. *

Kilde: Udledt af Lov om støtte til distribution af dagblade (lov nr. 570 af 9-6-2006) og bekendtgørelse af lov om støtte til distribution af dagblade (BEK nr. 1310 af 26-11-2007).

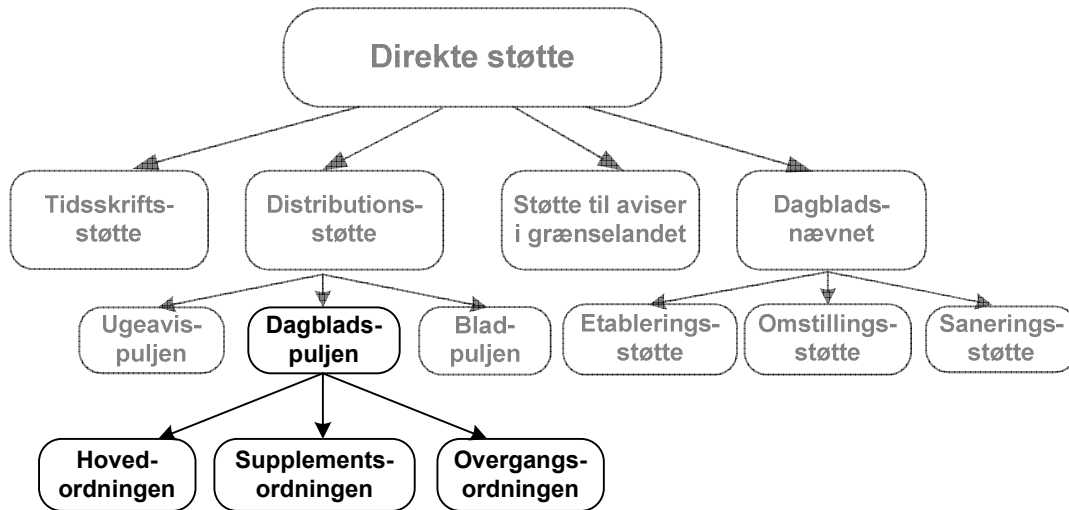
* Alle distribuerede eksemplarer over 100.000 vurderes ens uanset antal af sider.

Kapitlet fortsætter som følger: Afsnit 2.1 behandler Dagbladspuljen, afsnit 2.2 behandler Ugeavispuljen, mens afsnit 2.3 behandler Bladpuljen.

2.1 Dagbladspuljen

Dagbladspuljen blev oprettet i 2007 som sidste led i omlægningen af distributionsstøtten fra portostøtte til puljestøtte. Dagbladspuljen er opdelt i hovedordningen, supplementsordningen samt den midlertidige overgangsordning. Den midlertidige overgangsordning er 5-årig.

Figur 4. Overblik over Dagbladspuljen

Omlægningen af støtten medførte ændringer i mængden af støtteberettigede publikationer og i størrelsen på tilskud til de tilskudsberettigede publikationer. Alle dagblade og dagbladslignende publikationer var dog fortsat støttede gennem enten Dagbladspuljen eller Ugeavispuljen (se også afsnit 2.2 om Ugeavispuljen). Tabel 6 giver et overblik over ændringer i støtten til de største støttemodtagere før og efter omlægningen af distributionsstøtten.

Tabel 5. Ændring i distributionsstøtte til større modtagere, 2002 og 2007 (millioner kr.)

Modtager	Beløb 2002, mill. Kr. (portostøtte)	Beløb 2007 mill. Kr (puljestøtte)
Erhvervsbladet	59,8	25,7
Jyllands Posten	30,7	18,8
Berlingske Tidende	23,3	18,8
Børsen	19,9	20,5
Kristeligt Dagblad	18,8	27,0
Frederiksborg Amts Avis	16,2	15,3
JydskeVestkysten	22,0	20,1
Information	14,5	23,5
Politiken	13,1	18,8
BT	10,9	18,7
I alt	223,4	207,2

Kilde: Styrelsen for Bibliotek og Medier (2007), Færdselsstyrelsen i Dagspressens Finansieringsinstitut (2004). Bemærk, at tal for 2002 er skønnede.

Årsagen til overgangen fra portostøtte til puljebaseret distributionsstøtte var dels et ønske om liberalisering og modernisering af postområdet, som det fremgår bemærkningerne til lovforslaget, som blev fremsat i 2005 (Forslag 2005/1 LSF 187 til Lov om tilskud til distribution af dagblade).

Boks 1. Årsager til ændring af dagbladsstøtte fra portostøtte til puljestøtte.

Forslag 2005/1 LSF 187 til Lov om tilskud til distribution af dagblade

"Ændringerne skal ses i lyset af ønsket om en liberalisering og modernisering af postområdet, som Folketinget besluttede med vedtagelsen af lov om postbefordring (Lov nr. 472 af 9. juni 2004). Den nuværende bladtillægsordning, hvor alene blade, der distribueres af Post Danmark A/S, er omfattet, er ikke i tråd med overvejelserne om en modernisering og liberalisering af postområdet."

2.1.1 Karakter og formål

Støtte fra Dagbladspuljens ordninger har form af direkte støtte til støtteberettigede ansøgere. Det overordnede formål med Dagbladspuljen er ifølge Lov nr. 570 af 9-6-2006 om støtte til distribution af dagblade: "fremme af flerheden og mangfoldigheden af dagblade samt udbredelsen heraf" (§ 1, stk. 2).

De to tillægsordninger har forskellige tillægsformål, som beskrevet i boks 2.

Boks 2. Formål med Dagbladspuljens ordninger

Supplementsordningen	<p>Har til formål at støtte særlige dagblade for at sikre mangfoldighed i udbuddet af dagblade. Det fremgår af bekendtgørelsen, at særlige dagblade defineres som mindre dagblade med et højt redaktionelt indhold, der retter sig mod et nationalt mindretal i Danmark:</p> <p><i>” § 6. Efter supplementsordningen kan der ydes tilskud efter ansøgning med henblik på at fremme mangfoldigheden i udbuddet af dagblade.</i></p> <p><i>Stk. 2. Omfattet er dagblade, der modtager støtte under hovedordningen, og som i øvrigt opfylder et af følgende kriterier:</i></p> <p><i>1) Dagbladet er et mindre, landsdækkende dagblad, hvor andelen af redaktionelt stof (d.v.s. ikke annoncer) udgør mindst 75 procent. Ved mindre dagblad forstås et dagblad, hvis samlede daglige oplagstal er under 50.000 eksemplarer. I det samlede daglige oplagstal indgår såvel tilskudsberettigede som ikke-tilskudsberettigede eksemplarer.</i></p> <p><i>2) Dagbladet henvender sig til et nationalt mindretal i Danmark.”</i></p> <p>Kilde: Bekendtgørelse nr. 1310 af 26-11-2007 om tilskud til distribution af dagblade § 6</p>
Den midlertidige overgangsordning (5 år)	<p>Har til formål at afbøde negative virkninger af omlægningen af distributionsstøtten:</p> <p><i>”§ 9. Efter overgangsordningen kan der ydes tilskud efter ansøgning til udgivere af dagblade, hvis økonomi i særlig grad berøres negativt af omlægningen af tilskuddet til distribution af dagblade”</i></p> <p>Kilde: Bekendtgørelse nr. 1310 af 26-11-2007 om tilskud til distribution af dagblade</p>

Kilde: Bekendtgørelse nr. 1310 af 26/11/2007 om tilskud til distribution af dagblade.

Forskellen mellem hovedordningen og supplementsordningen er, at hvor hovedordningen støtter dagblade, så støtter supplementsordningen udelukkende ”særlige blade”. Det fremgår af bekendtgørelsen, at ”særlige blade” i denne sammenhæng er defineret som landsdækkende dagblade med et oplag på under 50.000 hverdageksempelarer og et redaktionelt indhold, der er større end 75 % *eller* som dagblade, der henvender sig mod et ”nationalt mindretal” indenfor landets grænser.

2.1.2 Juridiske regulering og forhold til EU lovgivning

Dagbladspuljen er baseret på Lov nr. 570 af 9-6-2006 om tilskud til distribution af dagblade. Desuden er nærmere bestemmelser for Dagbladspuljens virke i 2008 fastsat i Bekendtgørelse nr. 1310 om tilskud til distribution af dagblade af 26-11-2007, der erstatter den i 2007 gældende bekendtgørelse nr. 1508 af 14-12-2006 om tilskud til distribution af dagblade. Dagbladspuljen er godkendt af Europa Kommissionen (statsstøttesag N306/2006).

Ændringer i Bekendtgørelse om tilskud til distribution af dagblade (BEK nr. 1310 af 26-11-2007) vedrører hovedsageligt kriterier for opnåelse af støtte samt den andel af udgifterne til distribution, som støtten maksimalt må udgøre. Desuden ændres reglerne for indrapportering af antallet af distribuerede eksemplarer.

Boks 3. Ændringer i bekendtgørelsen om tilskud til distribution af dagblade.

	BEK 1508 af 14-12-2006	BEK 1310 af 26-11-2007
Kriterier for modtagelse af støtte	<p>§ 1, Stk. 7. Et dagblad, der distribueres generelt, d.v.s. uanset om der er indgået aftale mellem udgiver og modtager, er ikke omfattet af tilskudsordningen.</p>	<p>§ 1, Stk. 7. Såfremt eksemplarer af et dagblad husstandsomdeles nogetsteds, uanset om der er indgået aftale mellem udgiver og slutbruger, er dagbladet ikke omfattet af tilskudsordningen.</p> <p>§ 1, Stk. 8. Stk. 7 gælder ikke i tilfælde, hvor eksemplarer husstandsomdeles som led i tidsbegrænsede kampagner, uanset om der er indgået aftale mellem udgiver og slutbruger, eller hvor et dagblad husstandsomdeles en eller to gange om ugen, uanset om der er indgået aftale mellem udgiver og slutbruger.</p>
Vurdering af støtteberettigelse	<p>§ 1, Stk. 8. Vurdering af et dagblads indhold foretages som en samlet vurdering på baggrund af et antal numre per år.</p>	<p>§ 1, Stk. 9. Vurdering af et dagblads indhold foretages som en samlet vurdering på baggrund af et antal numre per år. Vurderingen foretages i forbindelse med ansøgning og evt. i løbet af tilskudsåret.</p>
Maksimumbeløb	<p>§ 3, Stk. 3. Det samlede tilskud til en udgiver af et dagblad efter de i stk. 1 nævnte ordninger kan maksimalt udgøre 85 procent af de samlede udgifter til distribution.</p>	<p>§ 3, Stk. 3. Det samlede tilskud til en udgiver af et dagblad efter de i stk. 1 nævnte ordninger kan maksimalt udgøre 85 procent af de samlede udgifter til distribution af eksemplarer, der er tilskudsberettiget.</p> <p>Stk. 4. I de samlede udgifter til distribution kan medregnes dokumenterbare direkte og indirekte udgifter til distribution af eksemplarer, der er omfattet af den pågældende ordning.</p>
Administration	<p>§ 12, Stk. 3. Oplysningerne på ansøgningsskemaet afgives under tro og love. Deres rigtighed bekræftes ved underskrift af udgiver. Såfremt tilskud ønskes udbetalt til en anden end udgiver, skal denne angive dette over for Biblioteksstyrelsen.</p> <p>Stk. 4. Ansøgerne skal i øvrigt afgive de oplysninger, som Biblioteksstyrelsen udbeder sig i forbindelse med behandling af ansøgninger om tilskud.</p>	<p>§ 12, Stk. 3. Rigtigheden af oplysningerne på ansøgningsskemaet bekræftes ved underskrift af udgiver. Det påhviler ansøgerne straks at meddele Biblioteksstyrelsen eventuelle ændringer. Såfremt tilskud ønskes udbetalt til en anden end udgiver, skal denne angive dette over for Biblioteksstyrelsen.</p> <p>Stk. 4. Ansøgere og modtagere af tilskud skal i øvrigt afgive de oplysninger, som Biblioteksstyrelsen udbeder sig i forbindelse med behandling af ansøgninger om tilskud og administration af reglerne i denne bekendtgørelse i øvrigt.</p>

Kilde: Bekendtgørelse af nr. 1508 af 14-12-2006 om støtte til distribution af dagblade og bekendtgørelse nr. 1310 af 26-11-2007 om støtte til distribution af dagblade.

2.1.3 Finansiering/Økonomi

Dagbladspuljen finansieres gennem reservationsbevillinger på finansloven under Kulturministeriets ressort samt eventuelle ubrugte midler fra Dagsbladpuljen, der overføres fra det foregående år. I 2007 var der i alt reserveret 339,5 millioner (Finansloven § 21.11.59), hvoraf 2 millioner kr. var øremærket til efterregulering. Der er kun givet støtte fra Dagbladspuljen i 2007. Før 2007 modtog dagbladende distributionsstøtte gennem den nu nedlagte portostøtteordning.

Størrelsen på Dagbladspuljen blev foreslået i forbindelse med behandlingen af Forslag 2005/1 LSF 187 til Lov om tilskud til distribution af dagblade og fastsat på baggrund af en vurdering af statens udgifter i forbindelse med den hidtidige portostøtteordning. Størrelsen på statens bidrag til Post Danmark i forbindelse med portostøtteordningen blev anslået til at have været 323 millioner kr. i 2004 (se bemærkning til lovforslag, 2005/1 LSF 187). Portostøttens størrelse i 2004 blev brugt som reference i forbindelse med udformningen af distributionsstøtteordningens Dagbladspulje.

Beløbet fastsættes formelt gennem de sædvanlige procedurer, der knytter sig til forhandling og vedtagelse af Finansloven.

2.1.4. Genstandsområde

Dagbladspuljen retter sig mod dagblade og dagbladslignende publikationer. I 2007 modtog 54 publikationer støtte fra hovedordningen, mens 4 også modtog tillægsstøtte fra supplementsordningen og 14 modtog støtte fra overgangsordningen.

Det er et krav for at modtage støttemidler fra supplementsordningen og overgangsordningen, at publikationer også modtager midler fra hovedordningen. I tillæg gælder særlige krav.

I det følgende beskrives først (A) kriterier, der ligger til grund for bevilling af støtte gennem hovedordningen, derefter (B) tillægskriterier for supplementsordningen og (C) tillægskriterier for overgangsordningen.

A. Kriterier for hovedordningen

I Lov nr. 570 af 9-6-2006 om tilskud til distribution af dagblade samt Bekendtgørelse nr. 1310 af 26-11-2007 om støtte til distribution af dagblade opstilles krav til potentielle modtagere af midler fra dagbladpuljens tre ordninger. For det første stilles en række krav til avisernes pris og distribution:

- udkomme mindst fem hverdage om ugen (hverdage defineres som mandag-lørdag)

- henvende sig til en bred kreds af læsere og ikke være rettet mod bestemte erhvervs- eller faggrupper, medlemmer af enkelte politiske partier eller foreninger
- have en pris, der er uafhængig af abonnentens geografiske bopæl. Dette gælder også blade, der sendes fra Danmark til Færøerne eller Grønland
- Der er *ikke* krav om, at bladet skal være landsdækkende
- Tilskud gives kun til hverdageksemplarer, der distribueres i abonnement
- Det samlede tilskud kan maksimalt udgøre 85 % af de distributionsomkostninger, der direkte kan henføres til distribution af de tilskudsberettigede eksemplarer efter avisen har forladt trykkeriet.

For det andet stilles en række krav til avisernes indhold:

- Mindst halvdelen udgøres af redaktionelt stof i form af artikler m.v. inden for et bredt emneområde og med behandling af aktuelt nyhedsstof
- Mindst halvdelen af det redaktionelle stof behandler politiske, samfundsrelaterede og kulturelle emner
- Mindst en tredjedel af det redaktionelle stof er selvstændigt journalistisk bearbejdet med henblik på offentliggørelse i det pågældende dagblad.

Fra 2008 blev bekendtgørelsen for Dagbladspuljen ændret med den konsekvens, at gratisaviserne kan være støtteberettigede. De i 2007 husstandsomdelte gratisaviser (Nyhedsavisen og 24 timer) vil forsat ikke være tilskudsberettigede, da det eksplicit fremgår af bekendtgørelsen, at der ikke kan gives støtte til aviser, som husstandsomdeles nogetsteds, medmindre der er tale om en tidsbegrænset kampagne eller maksimalt to gange om ugen (se boks 4 og bemærk, at Nyhedsavisen lukkede og 24 timer ophørte med husstandsomdeling i 2008).

Boks 4. Gældende regler om støtte fra Dagbladspuljen til husstandsomdelte aviser.

Bekendtgørelse af lov om støtte til distribution af dagblade (BEK nr. 1310 af 26-11-2007)

§ 1. stk. 7. *Såfremt eksemplarer af et dagblad husstandsomdeles nogetsteds, uanset om der er indgået aftale mellem udgiver og slutbruger, er dagbladet ikke omfattet af tilskudsordningen.*

§ 1. stk. 8. Stk. 7 *gælder ikke i tilfælde, hvor eksemplarer husstandsomdeles som led i tidsbegrænsede kampagner, uanset om der er indgået aftale mellem udgiver og slutbruger, eller hvor et dagblad husstandsomdeles en eller to gange om ugen, uanset om der er indgået aftale mellem udgiver og slutbruger.*

B. Tillægskriterier for supplementsordningen

For supplementsordninger gælder i tillæg, at der kun kan bevilges midler til dagblade som:

- er landsdækkende og har et samlet dagligt oplag under 50.000 eksemplarer samt en andel af redaktionelt stof, som udgør mindst 75 procent af indholdet.

Eller

- henvender sig til et nationalt mindretal i Danmark.

C. Tillægskriterier for overgangsordningen

For overgangsordningen gælder, at kun dagblade, hvis økonomi i særlig (negativ) grad påvirkes af omlægningen af distributionsstøtten fra portostøtte til puljestøtte, kan modtage støtte. Udgifteren skal desuden:

- 1) Dokumentere at de samlede distributionsomkostninger pr. tilskudsberettiget eksemplar stiger mindst 10 % i forbindelse med overgangen til puljestøtte
- 2) Fremlægge en plan, der sandsynliggør, at der kan skabes grundlag for en økonomisk bæredygtig drift efter bortfaldet af overgangsordningen.

Desuden gælder det, at hvis det tilskud, som bladet har opnået fra hoved- og supplementsordningen i 2007, overstiger 85 % af de samlede distributionsomkostninger for de tilskudsberettigede eksemplarer, vil udgiver ikke kunne modtage tilskud efter overgangsordningen (Lov om tilskud til distribution af dagblade nr. 570 af 9-6-2006, § 3, stk. 3). I forbindelse med vurderingen af om ansøgere er tilskudsberettiget til overgangsordningen tages hensyn til ikke bare den pågældende publikation, men økonomien for hele det mediehus, som publikationen udgives af (Lov om tilskud til distribution af dagblade nr. 570 af 9-6-2006, § 6, stk. 3).

2.1.5 Administration af Dagbladspuljen.

Dagbladspuljen administreres af Styrelsen for Bibliotek og Medier under Kulturministeriet. Midler uddeles af fordelingsudvalget, som består af en formand og fire medlemmer, hvoraf formanden og et medlem udpeges af Kulturministeriet, et medlem af de Danske Dagblades Forening, et medlem af Dansk Journalistforbund og et medlem af Dansk Fagpresse (nu "Danske Specialmedier"). Fordelingsudvalgets sammensætning er i juni 2008:

- Professor dr. jur. Peter Blume (formand) – (udpeget af Kulturministeriet)
- Direktør Christian Kierkegaard (indstillet af dansk fagpresse/Danske Specialmedier)

- Cand. jur. Finn Kern (indstillet af De Danske Dagblades Forening))
- Direktør Linda Garlov (indstillet af journalistforbundet)
- Cand.scient. pol. Kirsten Fjord (udpeget af Kulturministeriet)

Midler uddeles til støtteberettigede ansøgere som a conto beløb, der justeres efter årets udgang, hvis forhold, der påvirker opfyldelse af betingelserne for udbetaling og/eller fordeling af tilskud, har ændret sig. Den maksimale samlede støtte er givet af årets reservationsbevilling på finansloven samt eventuelle overførte (ubrugte) midler fra foregående år.

Der gælder forskellige fordelingsprincipper for de tre forskellige ordninger under Dagbladspuljen. Tilsammen skabes dermed seks trin med forskellige støtteniveauer.

Tabel 6. Ordninger og trin for støtte fra Dagbladspuljen

Puljer	Ordninger	Trin
Dagbladspuljen	Hovedordningen	Landsdækkende morgendagblade
		Landsdækkende eftermiddagsdagblade
		Ikke-landsdækkende morgendagblade
		Ikke landsdækkende eftermiddagsdagblade
	Supplementsordningen	Tillæg til særlige dagblade
Overgangsordningen	Tillæg for at afbøde konsekvensen af portostøttens afvikling for dagblade	

Kilde: Udledt af Lov om støtte til distribution af dagblade (LOV nr. 570 af 9-6-2006) og bekendtgørelse af lov om støtte til distribution af dagblade (BEK nr. 1310 af 26-11-2007).

A. Fordelingsprincip for hovedordningen

For hovedordningen fordeles de på finansloven reserverede midler til tilskudsberettigede ansøgere gennem et pointsystem. Der kan maksimalt ydes tilskud til distribution af 7,2 millioner eksemplarer årligt, og det samlede tilskud til en udgiver kan maksimalt udgøre 85 % af de samlede distributionsudgifter fra støtteberettigede eksemplarer (Lov om støtte til distribution af dagblade lov nr. 570 af 9-6-2006, § 3, stk. 3, § 4, stk. 2). Reglen om 7,2 millioner eksemplarer årlig betyder, at det enkelte dagblad skal have en gennemsnitlig tilskudsberettiget distribution på lidt over 23.000 eksemplarer dagligt (man-lør) for at modtage det maksimale støttebeløb. De tilskudsberettigede publikationer tildeles følgende points pr. eksemplar, der opfylder betingelserne for at udløse tilskud (bekendtgørelse nr. 1310 af 26-11-2007 af lov om støtte til distribution af dagblade, § 4, stk. 1):

- 1) Landsdækkende morgenblade: 2,28 points

- 2) Landsdækkende eftermiddagsblade: 1,86 points
- 3) Ikke-landsdækkende morgenblade: 1,86 points
- 4) Ikke-landsdækkende eftermiddagsblade: 0,70 points

B. Fordelingsprincip for supplementsordningen

For supplementsordningen gælder, at:

- 1) Tilskud ydes til et dagblads samlede hverdagsoplag distribueret i abonnement (Lov nr. 570 af 9-6-2006 om støtte til distribution af dagblade, § 5, stk. 3).
- 2) Tilskuddet beregnes ved, at der fastsættes en fast takst pr. tilskudsberettiget eksemplar, der indgår i ordningen (Lov nr. 570 af 9-6-2006 om støtte til distribution af dagblade, § 5, stk. 4). Taksten beregnes ved at sætte bevillingens størrelse i forhold til det samlede antal tilskudsberettigede eksemplarer (Lov nr. 570 af 9-6-2006 om støtte til distribution af dagblade, § 5, stk. 4).
- 3) Eventuelle uforbrugte midler i et tilskudsår overføres til hovedordningen til anvendelse i samme tilskudsår (Lov nr. 570 af 9-6-2006 om støtte til distribution af dagblade, § 8, stk. 3).

C. Fordelingsprincip for overgangsordningen

For overgangsordningen gælder, at:

- 1) For en koncern, der udgiver flere dagblade, skal vurderingen af de (negative) effekter af overgangen fra portostøtte til puljestøtte, foretages samlet for de af koncernen udgivne dagblade. (Lov nr. 570 af 9-6-2006 om støtte til distribution af dagblade, § 6, stk. 3)
- 2) Tilskuddets størrelse fastsættes forholdsmæssigt under hensyn til de omkostninger, der stammer fra overgangen fra portostøtte til puljestøtte (Lov om støtte til distribution af dagblade lov nr. 570 af 9-6-2006, § 6, stk. 4). Eventuelle ubrugte midler overføres til brug for deling gennem hovedordningen i samme år (Lov om støtte til distribution af dagblade lov nr. 570 af 9-6-2006, § 6, stk. 6).

Eventuelle klager over afslag på ansøgninger skal rettes til fordelingsudvalget. Udvalget kan herefter genoptage behandlingen af ansøgningen, hvis der foreligger nye og for sagens afgørelse væsentlige oplysninger. Fordelingsudvalget har den endelige administrative afgørelse (Lov nr. 570 af 9-6-2006 om støtte til distribution af dagblade, § 8, stk. 2).

2.1.6 Virkninger/ brug af Dagbladspuljen

I 2007 blev bevilget 290,4 millioner kr. til 54 publikationer fra Dagsbladpuljens hovedordning, 15,7 millioner kr. til fire publikationer fra Dagsbladpuljens supplementsordning samt 31,4 millioner kr. til 14 publikationer fra Dagbladspuljens overgangsordning. De fire publikationer, der både modtog støtte fra hovedordningen og supplementsordningen var Dagbladet Information, Kristeligt Dagblad, Arbejderen og Der Nordschleswiger.

Af støttemodtagerne fra Dagbladspuljen var 33 publikationer, der modtog 99 % af den uddelte støtte baseret i Danmark, mens 21 publikationer, der modtog 1 % af støtten var baseret i udlandet. Alle modtagere af midler fra supplementsordningen og overgangsordningen modtog også midler fra Hovedordningen.

Tabel 7. Dagbladspuljen og produktionssted, 2007 *

Produktionssted	Antal dagblade	Beløb	Procent
Danmark	33	334,8	99
Udlandet	21	2,6	1
Total	54	337,4	100

Kilde: Egne beregninger på baggrund af oplysninger fra Styrelsen for Bibliotek og Medier

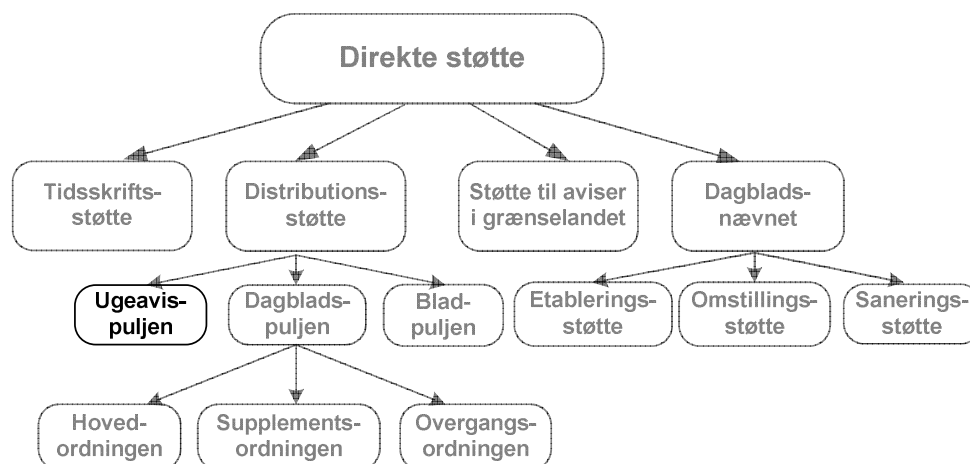
* Der Nordschleswiger og Flensborg Avis er inkluderet som danskproducerede aviser.

Mediehusenes afhængighed af distributionsstøtten varierer betydeligt. Det kan fremhæves, at særligt Dagbladet Information og Kristeligt Dagblad modtager distributionsstøtte svarende til omkring 28 % af deres omsætning.

2.2 Ugeavispuljen

Ugeavispuljen støtter dagbladslignende publikationer ved at yde tilskud til deres distribution. Ugeavispuljen blev oprettet som et led en serie af ændringer af den daværende portostøtteordning, og støtte fra puljen blev første gang uddelt i 2006.

Figur 5. Ugeavispuljen

2.2.1 Ugeavispuljens karakter og formål

Ugeavispuljen er en direkte støtte, der gives til tilskudsberettigede ansøgere. Af det oprindelige lovforslag fremgår, at formålet med Ugeavispuljen er: "at tilvejebringe en ordning, der kan støtte udgivere af dagbladslignende publikationer, da disse bidrager til demokratisk debat, kulturel og samfundsmæssig oplysning ligesom almindelige dagblade" (Lovforslag 2005/1 LSF 96 til lov om ændring af lov om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter).

Årsagen til oprettelsen af Ugeavispuljen var ifølge det oprindelige lovforslags almindelige bemærkninger, at der i forbindelse med overgangen fra portostøtte til puljestøtte og den dertilknyttede Dagbladspulje ville være en række dagbladslignende publikationer, der ikke længere ville være støtteberettigede. For at imødegå konsekvenserne af dette, blev der oprettet en særlig pulje rettet mod disse publikationer (se boks 5).

Boks 5. Baggrunden for oprettelsen af Ugeavispuljen.

Lovforslag 2005/1 LSF 96 til Lov om ændring af lov om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter

"Lovforslaget er en følge af regeringens beslutning af 11. april 2005 om ophævelse af adgangen til for udgivere af visse blade (momsfritagne uge- og månedsblade) at få disse blade befordret til særligt lave takster hos Post Danmark A/S. Baggrunden for beslutningen er, at der gennem længere tid har været debat om tilskuddet til befordring af blade. Blandt andet har der været flere klager til Europa-Kommissionen over, at tilskuddet medfører forskelsbehandling af de uge- og månedsblade, der er omfattet, og de uge- og månedsblade, der ikke er omfattet. Når omlægningen er gennemført med virkning fra 1. januar 2006, vil alene dagblade, der udkommer mindst 5 gange per uge, være omfattet af tilskuddet til befordring af blade med Post Danmark A/S (Transport- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 260 af 12. april 2005 med senere ændringer).

Regeringen finder det imidlertid ønskeligt at tilvejebringe en ordening, der kan støtte udgivere af dagbladslignende publikationer, som bidrager til demokratisk debat, kulturel og samfundsmæssig oplysning på samme måde som almindelige dagblade. Denne type publikationer kan på grund af en lavere udgivelsesfrekvens end 5 gange per uge ikke få del i den distributionsstøtte, der ydes til almindelige dagblade, og kan heller ikke søge den pulje, der omfattes af lovens § 1, idet der er tale om kommercielt udgivne publikationer. Det foreslås derfor, at der oprettes en ny pulje under Kulturministeriet. Den nye pulje etableres som støtte til distribution af kommercielt udgivne dagbladslignende publikationer."

2.3.2 Juridisk regulering og forhold til EU retten

Det juridiske grundlag for Ugeavispuljen er givet i Lov nr. 1214 af 27-12-2003 om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter med ændringer i Lov nr. 271 af 31-3-2006 om ændring af lov om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter. Retningslinjer for administrationen af Ugeavispuljen er desuden specificeret i bekendtgørelse nr. 1509 af 14-12-2006 om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter samt dagbladslignende publikationer (§ 8-14).² Ugeavispuljen er godkendt af Europa Kommissionen (statsstøttesag N25/2006).

2.2.3 Finansiering/ Økonomi

Ugeavispuljen finansieres gennem reservationsbevillinger på finansloven under Kulturministeriets ressort. I 2007 var der reserveret 9,9 millioner kr. (Finansloven § 21.11.61.) og blev uddelt 9,5 millioner kr. De ubrugte midler overføres til det følgende år.

² Bekendtgørelsen er ændret pr. af BEK nr. 636 af 24/06/2008 om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter samt dagbladslignende publikationer. Det fremgår direkte, at den nye bekendtgørelse ikke har konsekvenser for ansøgninger, der er modtaget i perioden mellem 1. januar 2007 og den 1. juli 2008 (Bekendtgørelse nr. 636 af 14-6-2008 om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter samt dagbladslignende publikationer § 15, stk. 2).

Det forklares i det oprindelige lovforslag (Lovforslag 2005/1 LSF 96 til Lov om ændring af lov om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter), at der i 2004 var udbetalt 7,6 millioner kr. i direkte støtte til momsfrigitagne uge- og månedsblade. I fremtiden blev det foreslået at afsætte 10 millioner kr. med henblik på at gøre plads til eventuelle nye støtteberettigede publikationer (se boks 6). Støttens størrelse blev ikke yderligere begrundet.

Boks 6. Begrundelse for størrelsen på Ugeavispuljens midler

Lovforslag 2005/1 LSF 96 til Lov om ændring af lov om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter

”Der blev i 2004 udbetalt 7,6 mio. kr. i direkte støtte til momsfrigitagne uge- og månedsblade. Puljens størrelse fastsættes til 10 mio. kr. under hensyn til, at nye blade kan komme i betragtning, da der er tale om en ny ordning med nye støttekriterier. Af puljen vil sekretariatet kunne afholde udgifter til administration og varetagelse af sekretariatsfunktionen svarende til 3 procent af det samlede årlige støttebeløb. Ordningen har økonomisk virkning fra 1. januar 2006 uanset det forhold, at lovforslaget før ikrafttræden vil skulle notificeres i EU, jf. afsnit 3.4.”

2.2.4 Anvendelsesområde

I 2007 modtog 10 publikationer støtte fra ugeavispuljen. I 2006 var tallet 9 efter justering af a conto bevillinger (se også afsnit 2.2.6).

Kriterier for modtagelse af støtte fra Ugeavispuljen er defineret i § 8 af bekendtgørelse nr. 1509 af 14-12-2006 om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter samt dagbladslignende publikationer. Udover, at publikationer skal distribueres i abonnement, stilles som krav at:

- 1) Publikationen udkommer mellem én og fire gange ugentlig i mindst 36 uger per år eller mindst 2 gange om måneden i mindst 10 måneder per år
- 2) Publikationen henvender sig til en bred kreds af læsere
- 3) Publikationen er landsdækkende forstået således, at bladet i mindst 6 af 11 bladkredse (ifølge Dansk Oplagskontrols inddeling af landet) og har en dækningsgrad (oplag i forhold til antal husstande) på mindst 0,1 procent
- 4) Mindst halvdelen af publikationens indhold være redaktionelt stof (dvs. ikke annoncer) i form af artikler m.v. inden for et bredt emneområde og med behandling af aktuelt nyhedsstof, og således at mindst halvdelen af det redaktionelle stof skal behandle politiske, samfundsøkonomiske og kulturelle

temaer. Mindst en tredjedel af det redaktionelle stof skal være selvstændigt journalistisk bearbejdet med henblik på offentliggørelse i den pågældende publikation.

2.2.5 Administration af Ugeavispuljen

Ugeavispuljen administreres af Styrelsen for Bibliotek og Medier under Kulturministeriet. Fordelingsudvalget er ansvarlig for fordelingen af midler til støtteberettigede ansøgere. Udvalget består i juni 2008 af:

- Professor dr. jur. Peter Blume, Det Retsvidenskabelige Institut, formand (udpeget af Kulturministeriet)
- Direktør Christian Kierkegaard (indstillet af Dansk Fagpresse/Danske Specialmedier)
- Cand. jur Finn Kern (indstillet af de Danske Dagblades Forening)
- Direktør Linda Garlov (indstillet af Dansk Journalistforbund)

Den årlige pulje fordeles mellem de tilskudsberettigede ansøgere på følgende måde (Bekendtgørelse 1509: § 12, stk. 2-3):

- De enkelte publikationer tildeles 1 point pr. eksemplar, der opfylder betingelserne for at udløse tilskud i tilskudsåret
- Den samlede tildelte pointsum sættes i forhold til årets bevilling på finansloven. Styrelsen for Bibliotek og Medier beregner herefter, hvilket beløb der det pågældende år skal udbetales pr. point. Udgiveren modtager tilskud svarende til det antal point, der er tildelt det enkelte blad.
- Den årlige støtte til en publikation kan dog ikke overstige 50 % af de faktisk afholdte udgifter til distributionen.

Støttemodtageren skal inden 30. juni året efter tilskudsåret fremsende dokumentation for antallet af abonnenter og eksemplarer distribueret i Danmark, inklusive eksemplarer distribueret fra Danmark til Færøerne og Grønland, samt dokumentation for de samlede udgifter ved denne distribution (Bekendtgørelse nr. 1509 af 14-12-2006 om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter samt dagbladslignende publikationer, § 14).

Tilskuddet fra Ugeavispuljen udbetales a conto ved tilskudsårets start på baggrund af tilskudsmodtagers oplysninger på ansøgningsskemaet. Når tilskudsåret er ovre, skal tilskudsmodtager indsende dokumentation til Styrelsen for Bibliotek og Medier, så det endelige distributionstilskud kan blive beregnet. Eventuelle klager behandles af fordelingsudvalget.

2.2.6 Virkninger/brug af Ugeavispuljen

I året 2007 blev bevilget 9,5 millioner kr. til 10 publikationer fra Ugeavispuljen. I 2006 blev bevilget 9,1 millioner kr. tilskud til 10 blade ud af 19 ansøgninger. To klager over afslag blev behandlet af udvalget og afvist. Ved justeringen af a conto beløb blev tilskuddet (97.617 kr.) til en ugeavis trukket tilbage, da ansøgeren ikke indsendte den påkrævede dokumentation.

Tabel 8. Støtte bevilget fra Ugeavispuljen, 2006-2008 (millioner kr.)

År	2006	2007	2008 **
Samlet beløb	9,1	9,5	10,2
Antal støttemodtagere	9	10	-

Kilde: Styrelsen for Bibliotek og Medier, Finansloven for 2007, Regeringens Finanslovsforslag for 2008.

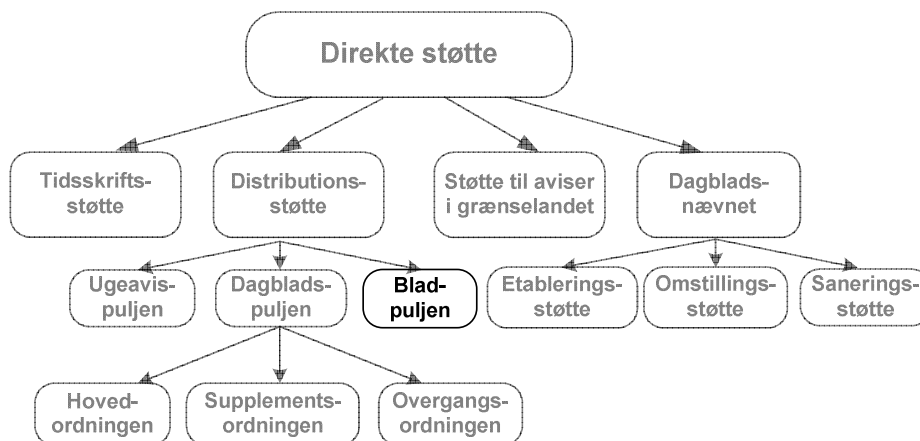
** Reservationsbevilling på regeringens finanslovsforslag for 2008.

2.3 Bladpuljen

Gennem Bladpuljen ydes tilskud til distribution i Danmark af visse periodiske blade og tidsskrifter af almennyttig eller humanitær karakter eller inden for områderne kultur, undervisning, idræt, miljø og religion. Bladpuljen blev oprettet med virkning fra 2004 og er et led i omlægning af distributionsstøtten fra portostøtte til puljestøtte.

I perioden 2005-2008 er 5 millioner 2005-kr., varende til 5,3 millioner kr. i 2007, øremærket til ekstra tilskud til små publikationer (se afsnit 2.4.2). Det vides ikke om denne tillægsordning forlænges.

Figur 6. Bladpuljen

2.3.1 Karakter og formål

Bladpuljen har karakter af direkte støtte til støtteberettigede ansøgere. Formålet med loven fremgår af lovens forarbejder: *”Regeringen finder det ønskeligt at tilvejebringe en ordning, der inden for visse områder kan støtte udgivere af blade og tidsskrifter, som på ideelt grundlag bidrager til demokratisk debat, kulturel og samfundsmæssig oplysning og fremme af foreningslivet.”* (Lovforslag 2003/1 LSF 85 til Lov om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter).

2.3.2 Anvendelsesområde

I 2007 modtog i alt 974 publikationer a conto støtte fra Bladpuljen.

Tabel 9. Antal modtagere af støtte fra Bladpuljen, 2004-2007.

År	2004	2005	2006	2007
Antal støttemodtagere	1161	1018	962	974

Kilde: Styrelsen for Bibliotek og Medier

En del af formålet med Bladpuljen var at indsnævre definitionen af støtteberettigede publikationer for at undgå de utilsigtede konsekvenser, der knyttede sig til den daværende portostøtteordning (f.eks. subsidiering af Anders And, Se og Hør samt skrivelser fra offentlige myndigheder). Kriterier for tilskud blev således udførligt defineret:

- 1) Bladpuljen yder tilskud til distribution i Danmark samt fra Danmark til Færøerne og Grønland af periodiske blade og tidsskrifter, det udkommer med mindst to numre pr kalenderår.
- 2) Der er en forudsætning for at modtage støtte, at publikationen fortrinsvist bringer information om: Almennyttige eller almenvelgørende emner, humanitære organisationers virke, undervisning og skoleforhold, idræt, kunst og kultur, miljø, eller religiøse emner.
- 3) Desuden er det en forudsætning, at publikationen ikke falder indenfor kategorierne: Statslig/kommunalinformation, ugeblade og magasiner, erhvervsfaglige publikationer eller fagforeningspublikationer. De to sidstnævnte kan dog modtage støtte, hvis der er tale om hobbypublikationer, videnskabelige publikationer eller politiske publikationer. De nævnte emner og kategorier er nærmere defineret i Bekendtgørelse nr. 1509 af 14-12-2006, § 1.

Desuden er 5 millioner kr. i perioden 2005-2011 som allerede nævnt øremærket til ekstra tilskud til mindre publikationer, der distribueres i under 3.000 eksemplarer i gennemsnit henover året. Det vides ikke om denne ordning påtænkes fortsat efter 2011.

2.3.3 Juridisk regulering og forhold til EU retten

Bladpuljen er hjemlet i Lov nr. 1214 af 27-12-2003 om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter. Desuden reguleres Bladpuljen af Bekendtgørelse nr. 1509 af 14-12-2006 om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter samt dagbladslignende publikationer (§ 1-7).³ Dagbladspuljen er godkendt af Europa Kommissionen (statsstøttesag N631/2003).

2.3.4 Finansiering/Økonomi

Støtte for Bladpuljen er finansieret gennem reservationsbevillinger på finansloven under Kulturministeriets ressort. I 2007 var 42,6 millioner reserveret (Finansloven § 21.11.55). Ubrugte midler overføres til det følgende år.

Det oprindelige lovforslag fra 2003 (Lovforslag 2003-1 LSF 85 om tilskud til distribution af visse periodiske blade og tidsskrifter) angiver det på finansloven afsatte beløb for 2004 (25,7 millioner kr. for en periode på ti måneder) til Bladpuljen, men forklarer ikke, hvorfor netop dette beløb er valgt. Beløbet fastsættes i øvrigt gennem de normale procedurer for forhandling og vedtagelse af Finansloven.

Boks 7. Beløb afsat til bladpuljen.

Lovforslag 2003-1 LSF 85 om tilskud til distribution af visse periodiske blade og tidsskrifter

"Tilskuddets størrelse vil afhænge af den årlige bevilling på finansloven fordelt på de tilskudsberettigede udgivere på baggrund af det nævnte pointsystem.

Der er i 2004 afsat 25,7 mio. kr. til formålet på finansloven, for en periode på 10 måneder."

En del midler er øremærkede til små blade i perioden 2005-2011. Beløbet til særlige tilskud ligger ifølge bekendtgørelsen på 5 millioner kr. årligt (§ 5, stk. 4). For 2007 er 5,3 millioner kr. øremærket til små blade.

2.3.5 Administration af Bladpuljen

³ Bekendtgørelsen er ændret af Bekendtgørelse nr. 636 af 24-6-2008 om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter samt dagbladslignende publikationer. Den nye bekendtgørelse har ikke konsekvenser for ansøgninger, der er modtaget i perioden mellem 1. januar 2007 og den 1. juli 2008 (bekendtgørelse nr. 636 af 14-6-2008 om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter samt dagbladslignende publikationer § 15, stk. 2).

Styrelsen for Bibliotek og Medier administrerer Bladpuljen, mens fordelingsudvalget er ansvarligt for fordelingen af støtte midler. Fordelingsudvalget består i juni 2008 af:

- Professor dr. jur. Peter Blume, Det Retsvidenskabelige Institut, formand (udpeget af Kulturministeriet)
- Direktør Christian Kierkegaard (indstillet af Dansk Fagpresse/Danske Specialmedier)
- Forskningschef, dr. phil. John T. Lauridsen (Indstillet af Det Kongelige Bibliotek)

De på finansloven reserverede midler fordeles mellem de støtteberettigede ansøgere efter et pointsystem. De enkelte publikationer tildeles point på følgende måde:

- 1) Publikationer med 32 sider eller mindre tildeles 2 point pr. distribueret eksemplar
- 2) Publikationer med mere end 32 sider tildeles 3 point pr. distribueret eksemplar.
- 3) Inden for begge kategorier tildeles distribuerede eksemplarer ud over 100.000 stk. pr. år kun 1 point.

Der gives alene point i forhold til den del af oplaget, der i trykt form distribueres i abonnement eller til betalende medlemmer af foreninger og dermed ligestillede. Tilskuddets størrelse kan ikke overstige afholdte udgifter i forbindelse med distribution af tilskudsberettigede eksemplarer.

Som nævnt er et særligt tilskud på 5 millioner kr. øremærkede til mindre publikationer, der distribueres i under 3.000 eksemplarer. Det særlige tilskud beregnes og fordeles på samme måde som det ordinære tilskud og lægges oven i de pågældende blades andel af det ordinære tilskud.

Sammenlagt findes således fire forskellige støtteordninger i Bladpuljen afhængigt af antal at distribuerede eksemplarer og publikationens størrelse, som det fremgår i tabel 14.

Tabel 10. Statter ved støtte fra Bladpuljen.

Bladpuljen	Grundsatser	Støtteberettigede blade med 32 sider eller mindre indtil 100.000 eksemplarer.
		Støtteberettigede blade med mere end 32 sider indtil 100.000 eksemplarer.
	Tillægsstøtte til små blade (fordeles mellem blade med under 3.000 distribuerede eksemplarer fordeles tillægspulje på 5 millioner)	Støtteberettigede blade med 32 sider eller mindre indtil 100.000 eksemplarer.
		Støtteberettigede blade med mere end 32 sider indtil 100.000 eksemplarer.

Kilde: Udledt af Bekendtgørelse nr. 1509 af 14-12-2006 om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter samt dagbladslignende publikationer

2.3.6 Virkninger/brug af Bladpuljen

I 2007 er afsat 42,6 millioner, der uddeles til i alt til 974 blade.

Tabel 11. Antal støttekroner tildelt gennem Bladpuljen, 2004-2008

År	2004	2005	2006	2007	2008
Støtte (millioner kr)	25.9	35.9	41.5	42.6 *	42,1 **

Kilde: Styrelsen for Bibliotek og Medier

* A conto beløb

** Reservationsbevilling på finansloven for 2008.

Det kan ikke lade sig gøre at beregne betydningen af bladpuljestøtten for de enkelte støttemodtagere, grundet manglende information om deres økonomi. Men det må antages, at en stor del ikke ville eksistere, hvis de ikke modtog økonomisk støtte til distributionen.

Bladpuljens tildelinger blev analyseret forholdsvist nuanceret i 2004. Da dette var Bladpuljens første år, kan ændringer dog være sket, efterhånden som brugen af puljen er blevet konsolideret.

I 2004 behandlede Bladpuljens fordelingsudvalg 1.515 ansøgninger. Heraf fik 1.275 tilsagn, mens 240 fik afslag. 27 tilskudsmodtagere har efterfølgende fået annulleret deres ansøgning, da de alligevel ikke levede op til støttekriterierne. Til sammenligning blev 10 ansøgninger annulleret i 2006. Størstedelen af blade, der modtog støtte, faldt under kategorien idræt (36,1 %). Tabel 8 giver et indblik i, hvilke kategorier af blade, der modtog støtte fra Bladpuljen i 2004.

Tabel 12. Aktiviteter i Bladpuljen, 2004 *

Modtagerkategori	Antal	Procent
Humanitær	86	6,7
Almennyttig	358	28,1
Idræt	460	36,1
Kunst og kultur	126	9,9
Miljø	36	2,8
Religiøse	143	11,2
Undervisning	50	3,9
Kategori ikke identificeret	16	1,3
I alt	1275	100

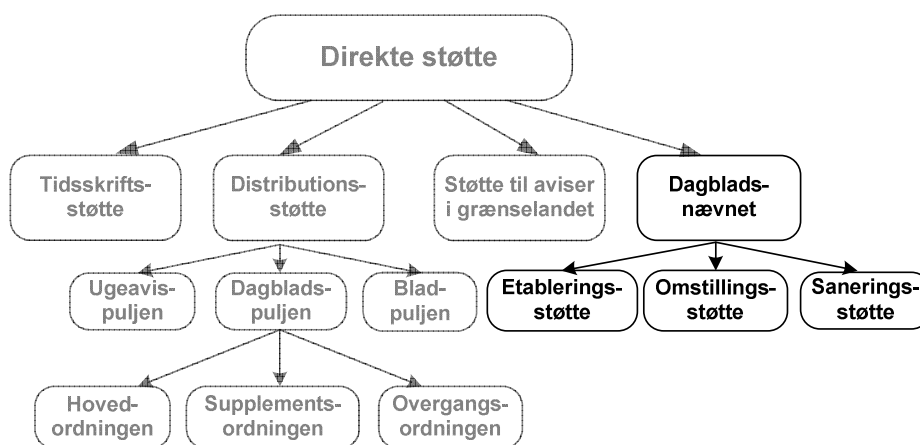
Kilde: Styrelsen for Bibliotek og Mediers årsrapport for 2004.

* Antallet af støttemodtagere angivet i tabel 8 stemmer ikke overens med antallet af modtagere i tabel 6. Årsagen er, at tabel 8 ikke er korrigeret for annulleringer.

3. Dagbladsnævnet

Dagbladsnævnet blev oprettet i 2006 i forbindelse med nedlæggelsen af Dagspressens Finansieringsinstitut og yder økonomisk støtte til dagblade til tre forskellige typer af projekter: etableringsprojekter, omstillingsprojekter og saneringsprojekter. I det følgende gennemgås Dagbladsnævnets støttetyper.

Figur 7. Overblik over dagbladsnævnets støttetyper

3.1 Karakter og formål

Dagbladsnævnet yder direkte støtte til støtteberettigede ansøgere. Formålet med Dagsbladnævnet er at "opretholde og fremme alsidighed og mangfoldighed på det danske dagbladsmarked." (Lov nr. 576 af 24-6-2005 om Dagbladsnævnet, § 1) Dette gøres ved "at yde økonomisk støtte til dagblade og dagbladslignende publikationer, som efter deres art og indhold er egnede til at fremme et alsidigt udbud af nyheder og analyser af betydning for den offentlige debat i et demokratisk samfund" (Lov nr. 576 af 24-6-2005 om Dagbladsnævnet, § 2). Mere specifikke formål er knyttet til de enkelte støttetyper, som alle sigter på at fremme det overordnede formål (se boks 8).

Boks 8. Formål med Dagbladsnævnets støttetyper

Støttetyper	Konkret formål
Etableringsstøtte	<i>"Etableringsstøtte kan ydes til projekter, som sigter mod etablering af et nyt dagblad af den i § 2 nævnte art, når den nødvendige finansiering ikke kan tilvejebringes fra andre relevante kilder."</i> (Lov nr. 576 af 24-6-2005 om Dagbladsnævnet, § 4)
Omstillingsstøtte	<i>"Omstillingsstøtte kan ydes til projekter, som har til formål at gennemføre en omstilling af et eksisterende dagblad af den i § 2 nævnte art, der er kommet i økonomiske vanskeligheder, med henblik på at tilpasse dagbladets aktiviteter til de aktuelle vilkår på dagbladsmarkedet."</i> (Lov nr. 576 af 24-6-2005 om Dagbladsnævnet, § 5)
Saneringsstøtte	<i>"Saneringsstøtte kan ydes til dagblade af den i § 2 nævnte art, som er kommet i akutte likviditetsvanskeligheder, med henblik på at forhindre en umiddelbart forestående lukning og give dagbladet mulighed for at foretage nødvendige justeringer, som vil kunne sikre bladets umiddelbare videreførelse."</i> (Lov nr. 576 af 24-6-2005 om Dagbladsnævnet, § 6)

Kilde: Se referencer i boksen.

3.2 Juridiske regulering og forhold til EU retten

Det juridiske grundlag for alle Dagbladsnævnets ordninger er defineret i Lov nr. 576 af 24-6-2005 om Dagbladsnævnet. Yderligere retningslinjer for tildeling af støtte er udstedt d. 30. juni 2006 af Dagbladsnævnet. Der foreligger ingen EU godkendelse af Dagbladsnævnets tilskudsordninger.

3.3 Finansiering/ Økonomi

Dagbladsnævnets drift og støttemidler finansieres af en årlig reservationsbevilling på finansloven under Kulturministeriets ressort. Finanslovsbevillingen kan skifte i størrelse fra år til år. I 2007 var afsat 13,2 millioner kr. (§ 21.11.57). Ubrugte midler overføres til næste år. Desuden har Dagbladsnævnet fået overført ubrugte midler fra Dagspressens Finansieringsinstitut (i alt 58,8 millioner) og havde primo 2007 en kapitalbeholdning på 69,9 millioner kr.

Reservationsbevillingerne svarer til dem, der gjaldt for Dagspressens Finansieringsinstitut. Det lader således til at det samme niveau er videreført indenfor nye rammer.

Tabel 13. Reservationsbevillinger til Dagbladsnævnet

	2006	2007	2008
Reservationsbevilling	13,2	13,2	2,6
Uddelt støtte	2,125	7,426	12,4

Kilde: Finansloven, Dagbladsnævnets årsberetning 2006, 2007 samt www.dagbladsnaevnet.dk.

3.4 Anvendelsesområde

Dagbladsnævnet yder støtte til dagblade og dagbladslignende publikationer, som udgives på det danske marked. Publikationerne skal være redaktionelt og journalistisk bearbejdede, have betydning for den offentlige samfundsdebat og være rettet mod en relativt bred målgruppe (udledt af Lov nr. 576 af 24-6-2005 om Dagbladsnævnet, § 2, jf. ovenfor). Særlige kriterier gælder for hver af Dagbladsnævnets tre støtteordninger, som det præsenteres nedenfor.

A. Særlige kriterier for etableringsordningen

Ifølge Lov nr. 576 af 24-6-2005 om Dagbladsnævnet (§ 4) kan etableringsstøtte ydes til projekter, som sigter mod at etablere nye dagblade, når den nødvendige finansiering ikke kan tilvejebringes fra andre relevante kilder. Støtten kan både søges til planlægning og forundersøgelser og til den faktiske fysiske etablering. For at få udbetalt støtten til den fysiske etablering kræves, at en forundersøgelse viser, at der er grund til at antage, at bladet bliver økonomisk selvberende. Etableringsstøtten ydes som kapitaltilskud, der kan udbetales enten som et engangsbetrag eller i rater. Kapitaltilskuddet kan højst udgøre 2/3 af udgifterne i forbindelse med planlægning og forundersøgelser og højst 1/3 af de materielle udgifter, der er forbundet med den fysiske etablering.

B. Særlige kriterier for omstillingsordningen

Ifølge Lov nr. 576 af 24-6-2005 om Dagbladsnævnet (§ 5) ydes omstillingsstøtte efter ansøgning fra et eksisterende dagblad, der er kommet i økonomiske vanskeligheder. Støtten ydes til tilpasning af bladets aktiviteter til aktuelle vilkår på markedet. Der kan f.eks. gives støtte til analyser, tilpasning af bladets omkostningsstruktur, markedsføringsstrategier eller øgning af produktkvaliteten, produkt- eller markedsudvikling eller investeringer i opførelse, ombygning, udvidelse og modernisering af anlæg til avisfremstilling. Støtten kan kun ydes, hvis dagbladet efter udløbet af støtteperioden må antages at ville være økonomisk selvberende.

C. Særlige kriterier for Saneringsordningen

Ifølge Lov nr. 576 af 24-6-2005 om Dagbladsnævnet (§ 6) kan saneringsstøtte ydes til et eksisterende dagblad, der er kommet i akutte likviditetsvanskeligheder, med henblik på at forhindre umiddelbart forestående lukning og give bladet mulighed for at foretage nødvendige justeringer. Støtten gives til at tilvejebringe et umiddelbart økonomisk råderum - ikke til en gennemgribende sanering af virksomheden (herom kan søges omstillingsstøtte).

3.5 Dagbladsnævnets administration

Dagbladsnævnets medlemmer beskikkes af statsministeren for 4 år. Hvor formanden udpeges direkte af statsministeren, sker beskikkelsen af nævnets øvrige medlemmer efter indstilling fra henholdsvis Danmarks Erhvervsråd, Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation, Dansk Journalistforbund og Danske Dagblades Forening. Ingen af nævnets medlemmer må være repræsentant for eller ansat i eller have væsentlige personlige interesser i enkelte bladhus. Dagbladsnævnets nuværende medlemmer er ifølge Dagbladsnævnets hjemmeside (per august 2008):

- Professor dr. jur. Jens Kristiansen (formand)
- Fhv. nationalbankdirektør Bodil Nyboe Andersen
- Forbundsformand Mogens Blicher Bjerregård
- Økonomidirektør Bent Fjord
- Lektor Kirsten Mogensen

Dagbladsnævnet har desuden nedsat en række regler vedrørende indsendelse og behandling af ansøgninger samt ansøgningsfrister, form og indhold i ansøgninger, indstillinger og afgørelser, regler for udbetaling af tilskud mm.

Styrelsen for Bibliotek og Medier under Kulturministeriet yder sekretariatsbistand til Dagbladsnævnet.

3.6 Virkninger/brug

Der er i Dagbladsnævnets korte historie ikke blevet bevilget midler via saneringsordningen, mens etableringsordningen er blevet brugt en gang i 2007. Gennem omstillingsordningen blev bevilget 2,126 millioner kr. i 2006 (til Dagbladet Information og Randers Amtsavis) og 7,426 millioner i 2007. Støtten i 2007 er bevilget som omstillingsstøtte til Dagbladet Information (6 millioner kr. over tre år, men bevilget i 2007), og Arbejderen (957.000 kr.) samt etableringsstøtte til det arabisksprogede blad Al Khabar (469.000). Det er således bemærkelsesværdigt, at Dagbladsnævnet indtil videre kun tildeler en mindre del af den mulige støtte.

Tabel 14. Overblik over støtte bevilget af Dagbladsnævnet, 2006-2008 (millioner kr.).

	2006, mill. Kr.	2007, mill. Kr.	2008, mill. Kr.
Etableringsstøtte	0	0,469	0,586
Omstillingsstøtte	2,125	6,957	11,831
Saneringsstøtte	0	0	0

Kilde: Tal fra 2006 Dagbladsnævnets årsberetning 2006 og 2007 samt www.dagsbladsnaevnet.dk.

3.7 Dagbladsnævnets historie

Dagbladsnævnet blev oprettet med Lov nr. 576 af 24-6-2005 om Dagbladsnævnet i forbindelse med nedlæggelsen af Dagspressens Finansieringsinstitut.

Dagspressens Finansieringsinstitut blev etableret i 1970 med det formål at bidrage til et "større og mere varieret udbud af aviser, end markedsvilkårene i sig selv ville føre til". Institutet kunne fra starten yde støtte i form af kautioner og tilskud til investeringer i ny teknologi. I 1984 og 1997 blev ordningen udvidet med henholdsvis støtte til sanering, planlægning og etablering samt udviklingsstøtte.

Skiftet var motiveret af betænkning 1445 af fra Arbejdsgruppen om Dagspressens Finansieringsinstitut, der påpegede, at en række uhensigtsmæssige forhold ved den eksisterende ordning havde medført, at hovedparten af støtten ydet af Dagspressens Finansieringsinstitut "næppe har haft nogen større varig effekt for mangfoldighed og flerhed for sektoren under ét".

Formålet med etableringen af Dagbladsnævnet var:

"at etablere nye rammer for statsstøtten, som giver en højere grad af gennemsigtighed og sikrer en mere enkel ordning uden den sammenblanding af offentlige og private støttemidler, som var grundlaget for Dagspressens Finansieringsinstitut. Formålet med støtten er videreført, men kriterierne for støttetildeling og støtteformerne er ændret i lyset af erfaringerne fra den tidligere ordning med den hensigt at fokusere på de tiltag, der vurderes at være bedst egnede til at bidrage til et større og mere varieret udbud af dagblade."

Det fremgår endvidere af Dagbladsnævnets årsberetning (2006), at Dagbladsnævnets støtteordninger er genstand for fortsat diskussion.

Formentligt foranlediget af Dagbladet Information har der været diskussioner, om hvorvidt støtte kan ydes til samme dagblad flere på hinanden følgende gange, da det er en betingelse for tilskud, at dette fører til at

dagbladet bliver økonomisk selvberende. Støtte blev igen givet til Dagbladet Information, men det blev indskærpet, at gentagen støtte var en undtagelse.

Desuden er det blevet fastslået, at nævnet fortolker de lovfastsatte betingelser for omstillingsstøtte således, at midler kan tildeles dagblade, der i gang med længere omstillingsproces, også selvom de ikke i de seneste år har været inde i en negativ udvikling.

Endeligt blev det besluttet at se isoleret på nødlidende lokalaviser, selvom disse er koncernforbundene med støttede bladhuse.

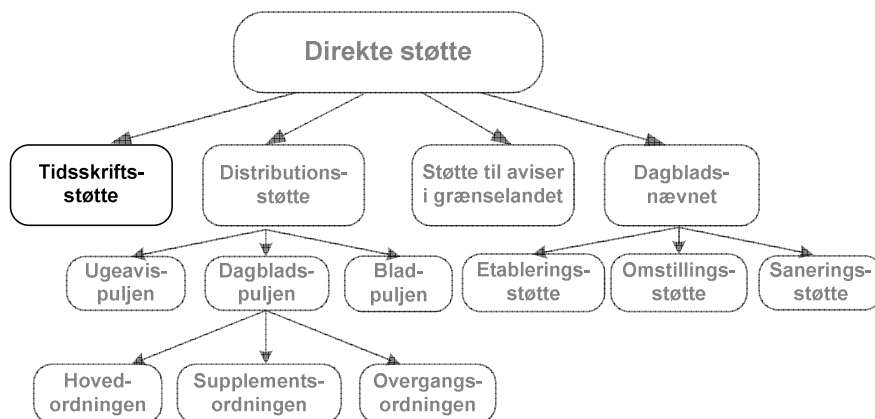
4. Tidsskriftstøtte

Tidsskriftsstøtte gives gennem en flere forskellige ordninger, der administreres af forskellige grene i staten. Således administreres tidsskriftsstøtteordningen, der støtter forskellige almennyttige tidsskrifter af Styrelsen for Bibliotek og Medier, mens Forsknings -og Innovationsstyrelsen gennem forskningsrådene støtter akademiske tidsskrifter. Kunststyrelsen har desuden en række støtteordninger rettet mod tidsskrifter, som ikke er udredt i denne sammenhæng.

Med undtagelse af den støtte, der gives af Styrelsen for Bibliotek og Medier, administreres tidsskriftsstøtte decentralt. Således har hver af de fem forskningsråd selvstændig bevillingsmyndighed, mens hver af Kunststyrelsens fire afdelinger har egne tidsskriftsstøtteordninger. Af de fem forskningsråd var det kun Forskningsrådet for Samfund og Erhverv samt Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation, der har bevilget støtte i 2007. I alt blev bevilget 1,06 millioner kr. til 10 videnskabelige tidsskrifter.

I det følgende beskrives støtte til tidsskrifter fra Styrelsen for Bibliotek og Mediers tidsskriftsstøtteordning.

Figur 8. Tidsskriftsstøtteordningen

4.1 Kulturministeriets tidsskriftsstøtteordning

Tidsskriftsstøtteordningen blev oprettet i 1988 som en midlertidig ordning, der senere blev gjort permanent.

4.1.1 Karakter og formål

Tidsskriftstøtten er en direkte støtte, der gives til støtteberettigede ansøgere. Desuden kan tidsskriftværkstedet stille edb-udstyr, herunder professionelt redigeringsudstyr, semiprofessionel scanner og printerudstyr til rådighed for alle udgivere af kulturtidsskrifter. Til værkstedet er der knyttet en sagkyndig instruktør, der kan vejlede i brugen af værkstedets faciliteter. Værkstedet har til formål at "bistå udgivere af kulturtidsskrifter".

4.1.2 Juridisk regulering og forhold til EU retten

Tidsskriftstøttepuljen oprettes hvert år, når en udspecificeret bevillingsanmodning fra Kulturministeriet om den konkrete anvendelse af Kulturministeriets andel af tips- og lottomidlerne tiltrædes af Folketingets Finansudvalg. Regler for fordeling af støtte er defineret af Tidsskriftsstøtteudvalget selv. Der foreligger ingen EU godkendelse af Tidsskriftsstøtteordningen.

4.1.3 Finansiering/Økonomi

Kulturministeriet anmoder Finansudvalgets om tilslutning til at anvende en del af ministeriets andel af tips- og lottomidlerne til støtte af almenkulturelle tidsskrifter. I 2007 udgjorde tidsskriftsstøttepuljen 2,583 millioner kr., hvilket var 0,94 % af Kulturministeriets samlede andel i tips- og lottomidlerne (ekskl. administration). Heraf blev anvendt 150.000 kr. til rådgivning og administration og ca. 300.000 kr. til drift af et tidsskriftværksted, der bistår udgivere af kulturtidsskrifter.

Størrelsen af Tidsskriftsstøtteordningen fremgår af post 7 (litteratur) i aktstykke nr. 100, som blev tiltrådt af Folketingets Finansudvalg d. 25. april 2007.

4.1.4 Anvendelsesområde

Støtten blev i 2007 givet til 63 almenkulturelle tidsskrifter. Kriterierne for hvem der kan modtage støtte er fastsat af Tidsskriftsstøtteudvalget og findes på tidsskriftsstøtteordningens hjemmeside (se www.bs.dk). Støtten fordeles af udvalget til tidsskrifter som er alment tilgængelige og har et klart almenkulturelt sigte dvs. behandler brede kulturelle emner som: litteratur, billedkunst, historie, kulturhistorie og arkitektur.

Der findes imidlertid en lang række eksklusionskriterier. Således gives ikke støtte til:

- Tidsskrifter, der endnu ikke er udkommet.
- Almindeligvis ikke til tidsskrifter, der uddeles gratis.

- Deciderede medlemsblade for foreninger, politiske partier eller tidsskrifter om lokale anliggender
- Tidsskrifter om hobby- og amatørvirksomhed,
- Tidsskrifter om specifikt afgrænsede emner,
- Engangsudgivelser,
- Tidsskrifter der ikke kan dokumentere et støttebehov

Desuden gives normalt ikke støtte til tidsskrifter om teater, musik, film, pædagogik og undervisning, der kan opnå støtte ad anden vej. Det gælder også for videnskabelige tidsskrifter, der kan modtage støtte fra Statens Forskningsråd.

4.1.5 Administration af tidsskriftstøtten

Tidsskriftstøtten administreres af Styrelsen for Bibliotek og Medier for Kulturministeriet. Beslutning om tildeling af støtte træffes af Tidsskriftstøtteudvalget, der beskikkes af kulturministeren efter indstilling fra Foreningen af Danske Kulturtidsskrifter, Det Kongelige Bibliotek, Den Litterære Institution, Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst. Udvalget bestod i juni 2008 af:

- Lisbet Holtse, Nationalmuseet
- John T. Lauridsen, Det Kgl. Bibliotek
- Lektor dr. phil. Claus Secher, Den Litterære Institution u.s.s.
- Ivan Rod, Foreningen af Danske Kulturtidsskrifter
- Museumsinspektør Hanne Kolind Poulsen, Statens Museum for Kunst

4.1.6 Brug og virkninger

Den gennemsnitlige bevillingsstørrelse fra Tidsskriftsudvalget var i 2007 omkring 28.000 kr., og beløbsstørrelsen varierede mellem ca. 5.000 kr. og ca. 250.000 kr. ifølge Styrelsen for Bibliotek og Medier.

Tabel 15. Tidsskriftstøtteordningens samlede bevillinger, 2000-2008 (Kr.).

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Beløb, Kr.	2.061.000	2.089.500	1.495.700	1.594.000	1.477.500	1.367.000	1.295.000	1.758.949	1.462.000

Kilde: Styrelsen for Bibliotek og Medier

Betydningen af Tidsskriftstøtten for de enkelte tidsskrifter lader sig ikke umiddelbart fastsætte grundet manglende information om støttede tidsskrifters økonomi.

4.1.7 Historie

Tidsskriftstøtteudvalget blev oprettet i 1988.

4.1.7.1 Debat om tidsskriftsstøtteordningen

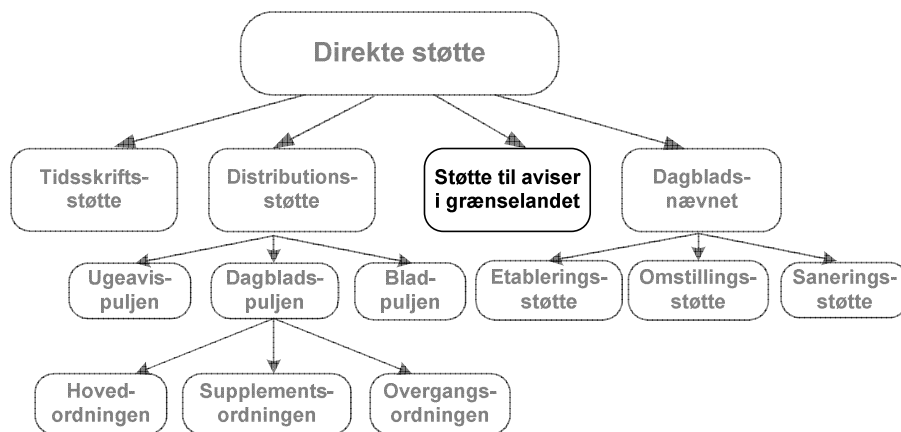
Tidsskriftsstøtten blev debatteret i Folketinget, da Inge Dahl-Sørensen (V) og Ole Donner (DF) stillede spørgsmål om støttepraksis til Kulturminister Elisabeth Gerner Nielsen (Spm. nr. S 1049 til kulturministeren 13/1 2000 samt Spm. nr. S 1092 til kulturministeren 17/1 2000).

Konkret vedrørte diskussionen tidsskriftsudvalgets støtte til publikationen Faklen: "Finder ministeren, at et blad, som giver anvisninger på, hvordan udlændinge her i landet ved at omgå loven kan skaffe sig skydevåben, f.eks. pistoler, til i »selvforsvar« at bekæmpe dele af det danske samfund, opfylder Kulturministeriets betingelser for at opnå støtten i form af bevillinger til »almenkulturelle tidsskrifter«, og vil ministeren i benægtende fald sørge for, at bevillingen inddrages?" (Spm. nr. S 1049). Hertil svarede Kulturministeren: "Støtten er tildelt på baggrund af de af Tidsskriftstøtteudvalget fastsatte kriterier, idet Faklen af udvalget bedømmes som et tidsskrift med et klart alment kulturelt sigte, idet det beskæftiger sig med emner inden for historie, religion og samfundsdebat i øvrigt. Jeg kan således bekræfte, at Faklen ifølge Tidsskriftstøtteudvalget opfylder de kriterier, som udvalget har opstillet for tildeling af støtte. Jeg kan tilføje, at det er Kulturministeriets Tidsskriftstøtteudvalg, der alene afgør fordelingen af tilskud af bevillingen til almen kulturelle tidsskrifter."

5. Særlig støtte til aviser i grænseområdet

Flensborg Avis får hvert år bevilget et beløb på ca. 22 millioner kr. af Udvalget vedrørende danske Kulturelle anliggender i Sydslesvig under Undervisningsministeriet. Disse midler er taget fra finanslovens § 20.84.01 om Danske kulturelle anliggender i Sydslesvig (i alt i 2007 393,9 millioner kr.) under Undervisningsministeriets ressort. Tilsvarende får Der Nordschleswiger bevilget 16 millioner kr. fra den tyske stat i 2007.

Figur 9. Særlig støtte ti Flensborg Avis

Flensborg Avis får desuden distributionsstøtte til de aviser, som distribueres i Danmark. I 2007 beløb dette sig til 1,05 millioner fra Dagbladspuljen. Dette beløb er mindre end den skønnede indirekte støtte fra portostøtteordningen (i 2004: 1.349.000 – 1.855.000 kr.) og sammenligneligt mindre end den tyske mindretalsavis Der Nordschleswiger får. Baggrunden er, at Flensborg Avis ikke karakteriseres som rettet mod et mindretal indenfor landets grænser og derfor ikke kan modtage midler fra Dagbladspuljens supplementsordning.

Tabel 16. Bevilget støtte til Flensborg avis 2004-2008 (Kr. / euro).

	2004	2005	2006	2007	2008
Støtte fra Udvalget vedrørende danske Kulturelle anliggender i Sydslesvig (euro)	-	2.903.915 (euro)	2.933.000 (euro)	2.970.000 (euro)	3.033.400 (euro)
Distributionsstøtte (kr.) *	1.349.000 til 1.855.000	-	-	1.050.000	-

Kilde: Finansministeriet 2005, Oplysninger fra Undervisningsministeriet.

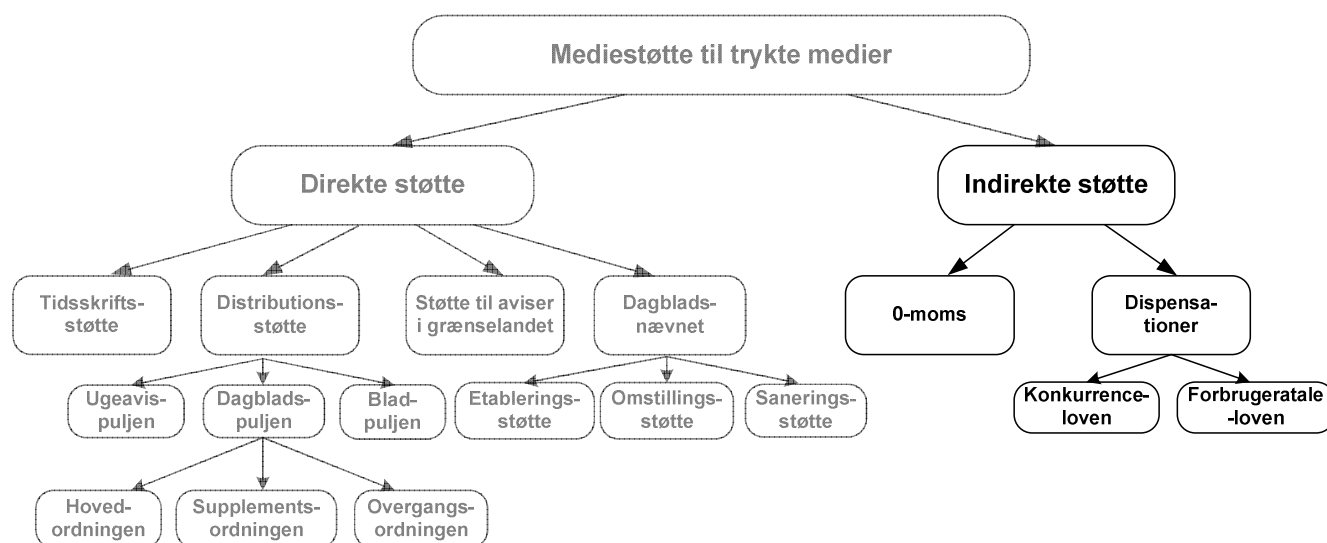
* Distributionsstøtte er fra 2007 omlagt fra portostøtte til puljestøtte (Dagbladspuljen).

Del II: Indirekte mediestøtte

Den indirekte mediestøtte er karakteriseret af dens mangel på direkte overførsel af økonomiske midler. I stedet fungerer den indirekte støtte ved intenderet eller uintenderet at favorisere visse (medie)virksomheder i forhold til andre gennem fordele, undtagelser eller dispensationer fastsat ved lov. Der knytter sig derfor ofte betydelige udfordringer ved at fastsætte værdien af den indirekte støtte.

Som beskrevet i dokumentets introduktionsafsnit karakteriseres 0-moms (*kapitel 6*) og dispensationer fra konkurrenceloven og forbrugerataleloven (*kapitel 7*) som indirekte støtte.

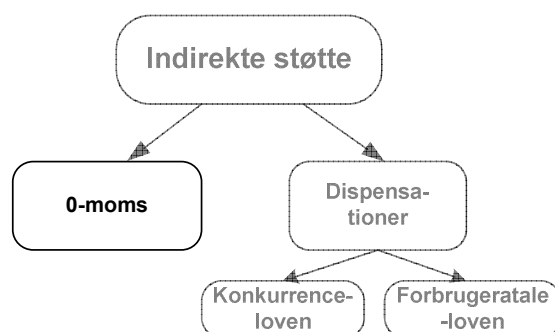
Figur 10. Indirekte mediestøtte

6. 0-moms

Dette kapitel præsenterer 0-moms, der fungerer gennem en 0-momssats på salget af dagblade og en række dagbladslignende publikationer. I kapitlet behandles desuden lønsumsafgiften, der afbetales af det 0-momsbelagte avissalg for disse publikationer og dermed delvist modvejer 0-momsen.

Figur 11. 0-moms

I præsentationen af 0-momsens og lønsumsafgiften trækkes blandt andet på en række administrative og retslige afgørelser. Referencer til disse afgørelser sker på formlen [Overordnet myndighed][årstal].[referencenummer].[afgørende myndighed]. Således udtrykker eksempelvis SKM2006.117.LSR, at afgørelsen er truffet i Skatteministeriets regi, i 2006, har referencenummer 117, og at den endelige afgørelse er truffet af Landsskatteretten.

6.1 Karakter og formål

0-momssatsen på dagblads- og dagbladslignende publikationers avissalg er en indirekte statsstøtte. 0-momssatsen udgør en statsstøtte, da satsen afviger fra den generelle moms på forbrug, der i Danmark har været 25 % siden 1. januar 1992.

0-momssatsen kan ikke formelt betegnes som en betalingsfritagelse eller en moms-fritagelse. Forskellen på 0-momssats og moms-fritagelse er, at en 0-momssats indebærer, at virksomheden har fradragsret for indgående momsafgift (købsmoms). Modsat vil moms-fritagelse sige, at der ikke er moms på salg af varer eller tjenester, men heller ingen fradragsret for moms på indkøb (købsmoms). Det er således kun 0-momsbelagte transaktioner, der bliver helt fritaget for momsbelastning i modsætning til de momsfrie varer og ydelser.

Indførelse af momsfrigørelse for aviser vil vore i strid med EU-reglerne, idet medlemslandene kun kan momsfrigørelse varer og ydelser, hvor 6. momsdirektiv direkte fastsætter momsfrigørelse (se sektion 6.2). Salg af aviser er ikke momsfrigørelset i 6. momsdirektiv, og medlemslandene kan derfor ikke indføre en frigørelse.

Begrundelsen for 0-momssatsen (der ved sin indførelsen var en momsfrigørelse) var ifølge en Folketingsdebat i 1967 dels, at dagspressen var i "økonomiske vanskeligheder", dels at man ønskede at undgå beskatning af "det frie ord".

6.1.1 Sammenligning med situationen i andre europæiske lande

De fleste lande har nedsat moms på aviser, som det fremgår af tabel 21. Der er imidlertid betydelige variationer i størrelsen på værdien af 0-momsen både grundet varierende momssatser for aviser (fra 0 % til 14 %) og grundet varierende generel momssats på salg af varer og tjenester (fra 10 % til 25 %).

Tabel 17. Momssatser i andre europæiske lande, 2007 (procent).

Land	Standard momssats	Moms på salg af aviser
United Kingdom	18	0
Ireland	21	14
Denmark	25	0
Sweden	25	6
Netherlands	19	6
Germany	19	7
Austria	10	10
Begium	21	0
Norway	25	0
Finland	25	0
France	20	2
Spain	16	4
Portugal	21	5
Greece	19	4,5
Italy	20	4

Kilde: WAN, WPT 2007

Langt de fleste europæiske lande har desuden nedsat momssats på både aviser og tidsskrifter. Danmark udgør dog en i international sammenligning særlig undtagelse, da kun aviser er pålagt 0-momssats, mens tidsskrifter er pålagt den fulde momssats (25 %).

Tabel 18. Momssatser på aviser og tidsskrifter i forskellige Europæiske lande, 2008 (procent)

Land	Aviser	Tidsskrifter
Belgien	0	0
Danmark	0	25
Finland (løssalg)	22	22
Finland (abb.)	0	0
Frankrig	2,1	2,1
Grækenland	4	4
Irland	12,5	12,5
Italien	4	4
Luxembourg	3	3
Holland	6	6
Portugal	5	5
Spanien	4	4
Storbritannien	0	0
Sverige	6	6
Tyskland	7	7
Østrig	10	10

Kilde: Altinget. Bemærk afvigelser i momssatser på aviser fra oplysninger fra WAN 2007 i tabel 21. Det kan ikke umiddelbart afgøres om afvigelser skyldes fejl i de to nævnte kilder eller forskellige registreringstidspunkter.

6.2 Juridisk regulering og forhold til EU retten

0-momssatsen for aviser er fastsat i Momslovens § 34 stk. 1, nr. 14, der nævner aviser blandt de varer og ydelser, som "fritaget" fra moms på leverance (se boks 8 nedenfor). Hvilke publikationer, der er omfattet af 0-momssatsen, er nærmere defineret i momsvejledningen (2007-4)⁴, som blandt andet bygger på en række afgørelser fra det nu nedlagte Momsnævn og Landsskatteretten (bl.a. SKM2001.274.LSR, SKM2005.190.LSR, SKM2005.422.LSR og SKM2006.117.LSR.).

⁴ Momsvejledningen kan ikke vedsendes som dokumentation, da den kun findes i HTML på nettet. Den kan dog læses i fuld længde på: <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?thisID=95819.201613&max=1>. Bemærk, at der tages udgangspunkt i version 6.4 af momsvejledningen (2007-4), som var den sidst gældende i 2007. Tre nyere udgaver er indtil videre publiceret i 2008.

Boks 9. Momslovens bestemmelser om leverance af aviser.

Lovbekendtgørelse nr. 966 af 14/10/2005 om momsloven

Kapitel 8

Afgiftsfritagelser

Leverancer

§ 34. Følgende leverancer af varer og ydelser er fritaget for afgift

(...)

14) Levering af aviser, som normalt udkommer med mindst et nummer månedligt.

0-momssatsen finder sted indenfor rammerne af EU's 6. momsdirektiv, som blev revideret i slutningen af 2007.5 Momsdirektivet tillader egentligt kun mulighed for at indføre nedsat moms (minimum 5 %) på visse varer og tjenester, herunder aviser (artikel 98, jf. BILAG III, nummer 6 samt artikel 99). Momsdirektivets artikel 110 giver imidlertid mulighed for at opretholde fritagelser eller nedsatte satser, der er lavere en fastsat i momsdirektivet, hvis disse var i stand før 1. januar 1991 (se boks 10).

5 På det aktuelle område blev kun organiseringen af direktivet ændret, mens indholdet forblev det samme.

Boks 10. Relevante regler i Rådets sjette momsdirektiv

Uddrag af Rådets sjette momsdirektiv

(RÅDETS DIREKTIV 2006/112/EF, af 28. november 2006, om det fælles merværdiafgiftssystem)

A f d e l i n g 2 *Nedsatte s a t s e r*

Artikel 98

Medlemsstaterne kan anvende en eller to nedsatte satser.

2. De nedsatte satser må kun anvendes på levering af de kategorier af varer og ydelser, som er anført i bilag III.

De nedsatte satser finder ikke anvendelse på de ydelser, der er omhandlet i artikel 56, stk. 1, litra k).

3. Ved anvendelse af de nedsatte satser i henhold til stk. 1 kan medlemsstaterne, hvor det drejer sig om varekategorier, anvende den kombinerede nomenklatur til at fastsætte, hvad den pågældende kategori præcist dækker.

Artikel 99

1. De nedsatte satser fastsættes som en procentsats af afgiftsgrundlaget, som ikke må være mindre end 5 %.

2. Hver nedsat sats fastsættes således, at det normalt vil være muligt i det momsbeløb, der fremkommer ved anvendelsen af denne sats, at foretage fradrag af den samlede afgift, der er fradragsberettiget i henhold til artikel 167-171 og artikel 173-177.

Uddrag af bilag III:

"BILAG III

LISTE OVER LEVERINGER AF VARER OG YDELSER, SOM KAN BELÆGGES MED DE I ARTIKEL 98 OMHANDLEDE NEDSATTE SATSER

(...)

6) Levering af bøger, herunder udlån på biblioteker (herunder brochurer, foldere og lignende tryksager, billed-, tegne- eller malebøger til børn, trykt eller håndskreven musik, geografiske og hydrografiske kort eller tilsvarende), aviser og tidsskrifter, bortset fra materiale, der udelukkende eller hovedsagelig er reklame"

Artikel 110

De medlemsstater, som pr. 1. januar 1991 indrømmede fritagelser med ret til fradrag af den i det tidligere omsætningsled betalte moms eller anvendte nedsatte satser, der er lavere end det i artikel 99 fastsatte minimum, kan fortsat anvende disse. De i stk. 1 omhandlede fritagelser og nedsatte satser skal være i overensstemmelse med fællesskabslovgivningen og være vedtaget af klart definerede sociale årsager og til fordel for endelige forbrugere.

Reglerne for 0-momssatsen kan således ikke uden videre ændres af det danske Folketing, da eksempelvis en udvidelse af 0-momssatsens anvendelsesområde vil være i strid med EU's 6. momsdirektiv. Det kan således ikke umiddelbart lade sig gøre hverken at momsfritage aviser eller at pålægge aviser en momssats, der er

lavere end 5 %, hvilket er den nedre grænse for nedsatte momssatser (jf. artikel 99), da sådanne ændringer vil være i strid med EU lovgivningen. Aviser kan imidlertid godt pålægges en momssats på 5 % eller derover.

Lønsumsafgiften, der som nævnt delvist modvejer 0-momssen, er reguleret i Lønsumsafgiftsloven (Lovbekendtgørelse nr. 466 af 22. maj 2006 om afgift af lønsum mv.) (se *afsnit 6.6*).

6.3 Finansiering/Økonomi

0-moms udmønter sig i et tabt provenu for den danske stat. Modsat eksempelvis distributionsstøtten (se kapitel 2), er der således ikke nogen direkte finansiering af 0-moms.

Lønsumsafgiften på 2,5 % af de 0-momsbelagte avisers avissalg opvejer delvist det tabte provenu og reducerer dermed effekten af 0-moms. I afsnit 6.7 fastsættes den umiddelbare størrelse af det tabte provenu, som 0-moms giver anledning til, som værende ca. 947 millioner kr. i 2007.

6.4 Anvendelsesområde

Ifølge momslovens § 34, stk. 1, nr. 14, 2 er aviser, der udkommer mindst en gang månedligt, fritaget fra at betale afgift på leverance (se Bekendtgørelse nr. 966 af 14-10-2005 om momsloven, citeret i boks 8). Leverance er i praksis blevet fortolket som avissalg. Aviser skal således betale den normale momssats (25 %) på salg af annoncer, men betaler 0 % på salg af aviser.

SKAT har i momsvejledningen (2007-4, afsnit I.1.8) fremført, at der ved afgørelsen af, om en publikation i momsmæssig henseende kan anses for at være en avis, lægges vægt på at følgende kriterier er opfyldt:

- Om publikationen primært læses på grund af sit indhold af aktuelt nyhedsstof. For publikationer, som på grund af udgiveshyppigheden ikke kan bringe dagsaktuelt nyhedsstof, er det en betingelse, at indholdet kommenterer eller uddyber emner, der har været aktuelle siden sidste udgivelse.
- Om den henvender sig til en videre (almen) kreds af læsere.
- Om den behandler et bredt emneområde.

Der kan ud over dette, i forbindelse med en helhedsvurdering af publikationen, tages hensyn til:

- Om den må anses for at fremtræde som avislignende i teknisk og typografisk henseende (papirkvalitet, tryk, layout mv.).

- Om den sælges i løssalg eller kun til abonnenter (foreningsmedlemmer).
- Oplagets størrelse.
- Om redaktionen er godkendt til at uddanne journalister.

SKATs praksis bygger udover momsloven på en række afgørelser fra det nu nedlagte momsnavn samt afgørelser fra Landsskatteretten (bl.a. fremhæves SKM2001.274.LSR, SKM2005.190.LSR, SKM2005.422.LSR og SKM2006.117.LSR i momsvejledningen, 2007-4).

Det skal nævnes, at disse kriterier afviger fra de til Dagbladspuljen tilknyttede kriterier og desuden overlapper med de til Ugeavispuljen tilknyttede kriterier. Generelt er kriterierne forskelligt formuleret, hvilket efterlader et vist rum for fortolkning og medfører, at især momslovens avisbegreb er svært at indkredse. I det følgende behandles kun væsentlige og tydelige forskelle.

Boks. 11. Sammenligning af væsentlig kriterier for henholdsvis Dagbladspuljen (hovedordningen), Ugeavispuljen og 0-moms.

Dagbladspuljen (kun hovedordningen)	Ugeavispuljen	0-moms
(fælles)		
Omhandler primært aktuelle nyheder		
Henvender sig til en bred kreds af læsere		
(kun Dagbladspuljens hovedordning) Udgives mindst fem gange ugentligt	(kun Ugeavispuljen) Udgives mellem én og fire gange ugentlig i mindst 36 uger per år eller mindst 2 gange om måneden i mindst 10 måneder per år	(Kun 0-moms) Udgives mindst en gang månedligt
Have en pris, der er uafhængig af abonnentens geografiske bopæl. Dette gælder også blade, der sendes fra Danmark til Færøerne eller Grønland.	Publikationen er landsdækkende forstået således, at bladet i mindst 6 af 11 bladkredse (ifølge Dansk Oplagskontrols inddeling af landet) og har en dækningsgrad (oplag i forhold til antal husstande) på mindst 0,1 procent	Fremtræder som avislignende i teknisk og typografisk henseende
Mindst halvdelen af publikationens indhold være redaktionelt stof	Skal opfylde kriterierne for 0-moms	
Gives normalt ikke til aviser der husstandsomdeles nogetsteds		

Der findes ingen officielle opgørelser over hvilke publikationer, der er omfattet af 0-momsatsen. Grunden hertil fremgår i to besvarelser af spørgsmål til Skatteministeren, hvori det er anført at udarbejdelse af en "fuldstændig og opdateret fortegnelse" over "momsfritagne aviser og blade" er for ressourcekrævende. (Spm. Nr. S 109 af 7-10-2003 til skatteminister Jacob Buksti; Spm. Nr. S 5219 af 27-8-2004 til skatteminister Jann Sjursen). Årsagen angives som værende, at aviser, der er berettigede til 0-momsstatsen ikke skal søge herom eller registreres som støtteberettigede. En fuldstændig opgørelse vil derfor kræve henvendelse til alle aviser og blade i Danmark.

Det skønnes, at mindst 87 dagblade er i stand til at opnå momsfrigørelse efter momslovens § 34 stk. 1, nr. 14. Dette tal er dog ikke baseret på systematiske kilder.⁶ Afgørelser i Landsskatteretten giver desuden et indblik i publikationer, der er blevet betegnet som grænsetilfælde. En række af disse er citeret i tabel 20.

Tabel 19. Afgørelser i Landsskatteretten vedr. forskellige publikationers status ift. momsloven.

Sag	Publikation	Udfald	Primær begrundelse
	Computerworld	Medhold	Bladet har et mere begrænset emneområde end almindelige dagblade, men kan anses som en avis, da det henvender sig til en almen kreds af læsere, er baseret på aktuelt nyhedsstof og henvender sig ikke kun til en snæver kreds af fagpersoner. Det blev desuden fremhævet af bladet har et stort oplag.
SKM2001.274.LSR	Penge og Privatøkonomi	Afslag	Penge og Privatøkonomi kan ikke antages at primært at indeholde aktuelt nyhedsstof.
SKM2005.190.LSR	Dagens medicin	Afslag	Bladet henvender sig ikke til en almen kreds af læsere
SKM2005.422.LSR	"B" (ungdomsblad)	Medhold	"B" læses primært på grund af sit indhold af aktuelt nyhedsstof, og at B behandler et bredt emneområde. "B" anses for at henvende sig til en videre almen kreds af læsere, idet B behandler forhold inden for mange områder og således ikke er begrænset til børn og unge med særlig interesse for et bestemt område. "B" fremtræder som avislignende i teknisk og typografisk henseende, at den sælges i løssalg og til abonnenter, og at oplaget har en vis størrelse.
SKM2006.117.LSR	"B" (anonymiseret byggeblad)	Afslag	Bladet henvender sig ikke til en almen kreds af læsere

Kilde: Landsskatteretten. Sagsnumre er angivet i tabellen.

Note: Sager er udvalgt, da de nævnes i momsvejledningen (2007-4). Dog er kun sager afgjort i Landsskatteretten medtaget. Sagen vedrørende Computerworld er tilføjet, da sagen har haft betydelig offentlig opmærksomhed.

⁶ Skønnet er baseret på: 1) at alle aviser, der modtager støtte fra Dagbladspuljen også opfylder kravene fra momsstøtte, 2) at alle aviser, der modtager støtte fra Ugeavispuljen også opfylder kravene til momsstøtte, 3) en opgørelse af mere marginale 0-moms belagte aviser fra avisartikel i Børsen.

6.5 Administration af 0-moms

Momsloven administreres af SKAT. SKAT har i SKM2004.80.TfS indskærpet praksis vedrørende 0-momssatsen på aviser i henhold til momslovens § 34, stk. 1, nr. 14, da ophævelsen af portostøtten til uge- og månedsblade har øget fokus på SKATs praksis. Dette skyldes, at ugeaviser, der er 0-momsede efter denne bestemmelse kan få distributionsstøtte.

Boks 12. Indskærpelse af praksis for 0-moms

Momsvejledningen (2007-4, afsnit I.1.8)

“Told- og skattestyrelsen har i SKM2004.80.TSS indskærpet praksis vedrørende momsfrigørelse af aviser i henhold til momslovens § 34, stk. 1, nr. 14, da ophævelsen af bladtillskuddet til uge- og månedsblade har øget fokus på ToldSkat’s praksis vedrørende momsfrigørelse af aviser i henhold til bestemmelsen. Dette skyldes, at blade, der er momsfrigørelse efter denne bestemmelse fortsat vil kunne få bladtillskud.”

6.6 Lønsumsafgift

0-momsbelagte aviser skal betale lønsumsafgift ligesom en række andre industrier, der er omfattet af 0-momssatsen eller er momsfrigørelset. Aviser betaler den laveste lønsumsafgift på 2,50 % (Lovbekendtgørelse nr. 446 af 22-5-2006 om afgift af lønsum, § 5 stk. 4). Afgiftsgrundlaget er værdien af virksomhedens salg af aviser (Lovbekendtgørelse nr. 446 af 22-5-2006 om afgift af lønsum, § 4 stk. 5), og altså det samme område, som 0-momsatsen dækker. Lønsumsafgiften skal således modregnes 0-momsen, når værdien af 0-moms skal beregnes.

Boks 13. Lønsum af avissalg ifølge lov om afgift af lønsum

Lovbekendtgørelse nr. 466 af 22-5-2006 om afgift af lønsum

§ 1. Der betales en afgift til statskassen af virksomheder, der mod vederlag leverer varer og ydelser, der er fritaget for afgift efter merværdiafgiftslovens § 13, stk. 1, nr. 1, nr. 3, nr. 5 og 6, nr. 8, nr. 10-12, nr. 15-17 og nr. 20, jf. dog nedenfor stk. 2, og af virksomheder med anden økonomisk virksomhed, der mod vederlag leverer ydelser, der ikke er afgiftspligtige efter merværdiafgiftsloven. Der betales tillige afgift af virksomheder, der udgiver eller importerer aviser.

§ 4. Stk. 5. For virksomheder, der udgiver eller importerer aviser, er afgiftsgrundlaget værdien af virksomhedens salg af aviser.

§ 5. Stk. 4. For virksomheder omfattet af § 4, stk. 5, er afgiften 2,50 pct. af afgiftsgrundlaget.

Lønsumsafgiften er reguleret i lovbekendtgørelse nr. 466 af 22-5-2006 om afgift af lønsum.⁷ Desuden fastsætter lønsumsafgiftsvejledningen (2007-3, afsnit C.2 Avisionsalg - § 4, stk. 5 (metode 3)) metoden til udregningen af afgiftsgrundlaget.⁸ Lønsumsafgiftsniveauer og afgiftsgrundlag for forskellige grupper er angivet i tabel 24.

Tabel 20. Lønsumsafgiftsniveauer og afgiftsgrundlag for forskellige grupper

Industri	Lønsumsgrundlag	Afgiftsniveau
1. Virksomheder der er momsfritaget efter momslovens § 13 med undtagelse af 2-5 nedenfor.	Virksomhedens lønsum med tillæg af 90 %	3,08 % af den del af afgiftsgrundlaget, der udgøres af virksomhedens lønsum
2. den finansielle sektor	virksomhedens lønsum med tillæg af 90 %	5,08 %. af den del af afgiftsgrundlaget, der udgøres af virksomhedens lønsum, med tillæg af 4,50 % af 90 % af lønsummen.
3. Lotterier, Tipstjenesten og lign	Til disse virksomheders afgiftsgrundlag medregnes også lotterikollektioner og indleveringssteder for tips m.v., for så vidt angår virksomheden med lodsedler, tips m.v.	3,08 % af den del af afgiftsgrundlaget, der udgøres af virksomhedens lønsum, med tillæg af 2,50 % af 90 % af lønsummen.
4. Turistkontorers oplysnings- og informationsvirksomhed.	virksomhedens lønsum med tillæg af 90 %	3,08 % af den del af afgiftsgrundlaget, der udgøres af virksomhedens lønsum, med tillæg af 2,50 % af 90 % af lønsummen.
5. Organisationer, fonde, foreninger, herunder almennyttige boligselskaber, loger m.v.	virksomhedens lønsum med tillæg af 90 %	3,08 % af den del af afgiftsgrundlaget, der udgøres af virksomhedens lønsum, med tillæg af 2,50 % af 90 % af lønsummen.
6. virksomheder, der udgiver eller importerer aviser	værdien af virksomhedens salg af aviser	2,50 % af afgiftsgrundlaget

Kilde: LBK nr. 466 af 22-5-2006; lønsumsafgiftsvejledningen.

De nærmere regler for opgørelse af afgiftsgrundlaget er fastsat af Statsministeren i lønsumsafgiftsvejledningen, som det fremgår i boks 14.

⁷ En ny lov om lønsumsafgift er vedtaget d. 17/6-2008 og træder i kraft 1. januar 2009 (lov nr. 526 af 17-6-2008 om ændring af lov om afgift af lønsum m.v.). Loven ændrer ikke på bestemmelser for avisers lønsumsafgift, se også tabel 25.
⁸ Lønsumsafgiftsvejledningen kan ikke vedsendes som dokumentation, da den kun findes i HTML på nettet. Den kan dog læses i fuld længde på: <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?thisID=120758.201534&max=1>. Bemærk, at der tages udgangspunkt i version 4.3 af lønsumsafgiftsvejledningen (2007-3), som var den sidst gældende i 2007. To nyere udgaver er indtil videre publiceret i 2008.

Boks 14. Opgørelse af afgiftsgrundlaget i forbindelse med avisernes lønsumsafgift

Lønsumsafgiftsvejledningen (2007-3, afsnit C2)

"Afgiftsgrundlaget for virksomheder, der udgiver eller importerer aviser, er værdien af virksomhedens salg af aviser.

Til værdien skal medregnes såvel den indenlandske som den udenlandske omsætning, jf. Tfs 1998, 660.

Værdien af friabonnementer skal ikke medregnes til afgiftsgrundlaget, jf. SKM2003.169.LSR. Et selskab havde leveret fri avis til 500 medarbejdere og pensionerede medarbejdere. Selskabet havde ikke medtaget værdien af friabonnementerne i lønsumsafgiftsgrundlaget. Landsskatteretten finder ikke, at udtrykket "salg" ud fra en almindelig sproglig forståelse af ordet i sig selv kan antages også at omfatte momslovens udtagningsbegreb.

Ved afgørelse af om en publikation skal anses for en avis i lønsumsafgiftslovens forstand, lægges der vægt på om avisen er moms fritaget efter § 34, stk. 1, nr. 14, se Momsvejledningen afsnit I.1.8."

Lønsumsafgiftsloven har været justeret flere gange siden første lov blev vedtaget (se udvalgte ændringer i tabel 25). Ingen af disse ændringer har haft direkte påvirkning af avisindustrien.

Tabel 21. Udvalgte ændringer i Lov om afgift af lønsum

År	Beskrivelse
1989/1990	Første lov vedtages: Afgiften er generelt 2,5 % af afgiftsgrundlaget (§ 13) og 4,5 % af afgiftsgrundlaget for den finansielle sektor, Lotterier, Tipstjenesten og lign, Turistkontorers oplysnings- og informationsvirksomhed samt Organisationer, fonde, foreninger, herunder almennyttige boligselskaber, loger m.v.
1995	Neutralisering af nedsættelse af arbejdsmarkedsbidrag og ATP-betaling: Afgiftssatser ændres til de nuværende.
1. januar 2009	Afgiftsmæssig ligestilling mellem offentlig og privat virksomhed mv.: Globaliseringsrådet har foreslået, at offentlige myndigheder skulle have refusion for lønsumsafgift ved køb af ydelser fra private virksomheder, hvor lønsumsafgiften medfører ulige konkurrencevilkår. En refusionsordning vil dog alene bygge på gennemsnitsberegninger. Regeringen har derfor valgt at foreslå en ophævelse af fritagelserne for offentlige virksomheder mv., da en sådan tager højde for de faktiske forhold. En ophævelse af fritagelserne skaber afgiftsmæssig ligestilling mellem offentlig og privat virksomhed. Der har fra forskellig side været rejst tvivl om lønsumsafgiftslovens forenelighed med EF-traktatens bestemmelser om statsstøtte. Dette skyldes, at offentlige virksomheder og virksomheder, som overvejende finansieres af offentlige midler, i dag er fritaget for lønsumsafgift. Denne usikkerhed vil regeringen med nærværende forslag rydde af vejen. Forslagets formål er således at styrke konkurrencen ved at skabe afgiftsmæssig ligestilling mellem offentlig og privat virksomhed. Samtidig bringes tvivlen om lønsumsafgiftslovens forenelighed med EF-traktaten ud af verdenen.

Kilde: Lov nr 830 af 19-12-1989 om lønsumsafgift for virksomheder inden for den finansielle sektor; Bekendtgørelse nr. 448 af 11-6-1990 om arbejdsmarkedsbidrag og lønsumsafgift; Lov nr 423 af 14-6-1995 om ændring af lov om afgift af lønsum m.v. (Neutralisering af nedsættelse af arbejdsmarkedsbidrag og ATP-betaling); lov nr. 526 af 17-6-2008 om ændring af lov om afgift af lønsum m.v. (Afgiftsmæssig ligestilling mellem offentlig og privat virksomhed m.v.).

6.7 Brug og virkninger (kun DDFs 24 medlemmer i 2006)

0-moms, som består af 0-momssatsen modregnet lønsumsafgiften, bidrager til at støtte aviser på flere forskellige måder. Den mest direkte effekt af 0-moms er, at aviser ikke pålægges at betale moms af avissalget og derfor kan sælge flere aviser til en lavere pris eller opnå et større provenu på de solgte aviser.

Værdien af 0-momsen kan beregnes på to forskellige måder: som tabt provenu og som udgiftsækvivalens. Tabt provenu er udtryk for det beløb, som staten umiddelbart ville få, hvis aviserne var pålagt en standardmomssats på 25 %. Udgiftsækvivalens udtrykker den værdi, skatteudgiften har for modtageren (dvs. aviserne) sammenlignet med situationen, hvor indkomsten havde været skattepligtig. I det følgende beregnes kun værdien af 0-moms som tabt provenu. Det vil i denne sammenhæng sige, at der ikke tages højde for de afledte effekter af 0-moms, ligesom der ikke tages højde for de ændringer i avisernes bladsalg (afgiftsgrundlaget), der måtte ske, hvis avissalget blev pålagt at betale fuld moms.

Problemet ved opgørelsen af 0-momsens værdi som tabt provenu er, at der ikke tages højde for 0-momsens påvirkning af efterspørgslen efter aviser samt af udgivernes prissætningsadfærd. Eksempelvis vil en fuld

momspåbyggelse af bladsalget (25 %) angiveligt medføre prisstigninger, som ville reducere efterspørgslen på aviser og dermed reducere skatteprovenuet. Konsekvensen er med overvejende sandsynlighed, at værdien af 0-momsen *overvurderes*, når denne opgøres som statens provenutab ved det eksisterende 0-momsede avissalg.

6.7.1 0-moms som direkte tabt provenu

Beregnes værdien af 0-moms som statens direkte tabte provenu (25 % af avisernes omsætning) fratrukket statens provenu fra lønsumsafgiften (2,5 % af avisernes omsætning), fremgår det, at værdien af 0-moms i 2007 var ca. 947 millioner.

Alle tal, der indgår i beregning af statens direkte tabte provenu, fremgår af tabel 26. Data om avisernes indtægter fra avissalget er tilvejebragt af DDFs brancheundersøgelse. Det tabte provenu beregnes som 25 % af bladenes indtægter fra avissalget. Provenuet fra lønsumsafgiften beregnes som 2,5 % af avisernes indtægter fra avissalget. Den totale værdi af 0-momsen beregnes som det tabte provenu fra 0-momsen fratrukket statens provenu fra lønsumsafgiften.

Dette tal er delvist bekræftet af Skatteministeriet, der på baggrund af Skatteministeriets momsopgørelse beregner statens tabte provenu som ca. 1,1 milliarder kr. i 2007, når der både tages højde for 0-momsen og lønsumsafgiften. Grunden til, at Skatteministeriet beregner den totale værdi af 0-momsen som værende ca. 150 millioner kr. større er angiveligt, at Skatteministeriet har flere aviser med i deres beregninger. Det har dog ikke været muligt at få specificeret beregningsgrundlaget af Skatteministeriet.

Tabel 22. Værdi af 0-moms, 1998-2008 (tabt provenu, millioner kr.)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Indtægter fra bladsalg	3.501	3.651	3.735	4.026	4.036	4.063	4.074	4.144	4.205	4.209
Tabt provenu fra 0-momssats	875	913	934	1.007	1.009	1.016	1.018	1.036	1.051	1.052
Provenu fra lønsumsafgift (2,50 %)	88	91	93	101	101	102	102	104	105	105
Total værdi af 0-momsen	788	821	840	906	908	914	917	932	946	947

Kilde: Egne beregninger på baggrund af DDF (årene 2002-2006), Arbejdsgruppen om Dagbladsnævnets Finansieringsinstitut (2004) (årene 1998-2001).

* Tal for 1998-2001 omfatter 99 % af de danske dagblades oplag (Arbejdsgruppen om Dagbladsnævnets Finansieringsinstitut 2004).

** tal for 2002-2006 omfatter kun 24 af DDFs 26 medlemmer.

6.7.2 0-moms betydning for avisernes økonomi

Betydningen af 0-moms for avisbranchens økonomi, kan analyseres på aggregeret niveau, med udgangspunkt i Danske Dagblades Forenings årlige brancheanalyse.

For at skabe grundlag for en indledende vurdering af 0-moms overordnede virkninger, kan der tages udgangspunkt i dens andel af de trykte mediers omsætning og årsresultater. Således fremgår 0-moms andel af avisbranchens samlede nettoomsætning, primære drift og årsresultat før skat af tabel 14. I 2006 udgjorde 0-moms, når beregnet som direkte tabt provenu, således 7,8 % af DDF medlemmers samlede nettoomsætning og oversteg årets resultat før skat med 178 %. Avisbranchen samlet set, var således særdeles afhængige af 0-momsens og ville alt andet lige, have haft et betydeligt negativt årsresultat, hvis den ikke havde eksisteret.

Tabel 23. 0-moms til DDFs 24 medlemmer, 2003-2006.

	2003		2004		2005		2006		2007	
	Millioner kr.	Momsstøtens andel, %	Millioner kr.	Momsstøttens andel, %	Millioner kr.	Momsstøttens andel, %	Millioner kr.	Momsstøttens andel, %	Millioner kr.	Momsstøttens andel, %
Samlet nettoomsætning	10190,87	9,0	10687,56	8,6	11436,9	8,1	12.195,987	7,8		
Resultat af primær drift	28,626	3193,0	296,989	308,8	454,282	205,2	209,184	452		
Ordinært resultat før skat	88,672	1030,8	325,604	281,6	493,97	188,7	340,110	278		

Kilde: Egne beregninger på baggrund af DDFs brancheanalyse.

Det kan ikke umiddelbart lade sig gøre at fastsætte 0-momsens betydning for de enkelte dagblade. Grunden er, at disse ikke offentliggør, hvor stor en andel af deres omsætning, der stammer fra salg af aviser. I stedet grupperes omsætning fra avissalg, fra annoncesalg og eventuelle andre indtægter under et.

6.7.4 0-moms betydning for konkurrencesituationen

0-moms har været genstand for kritik fra en række af de ikke 0-momsede publikationer, der har fremført, at 0-moms virker konkurrenceforvridende.

I 1998 gjorde Dansk Magasinpresses Udgiverforening (DMU) Konkurrencerådet opmærksom på sin utilfredshed med momsloven. DMU fremførte, at 0-moms medførte forvridning af konkurrencen mellem de fuldt momsede danske ugeblade og magasiner på den ene side og de nulmomsede danske dagblade.

Konkurrencestyrelsen vurderede, at momsloven kan have konkurrencebegrænsende virkninger, men at de kompetente myndigheder endnu ikke havde haft mulighed for at inddrage de synspunkter, som DMU havde fremført i behandlingen af en konkret sag om momsfrigørelse.

I forbindelse med udredningens høring af relevante parter, har særligt specialmedier (herunder internetmedier) og gratisaviser udtrykt utilfredshed med de gældende momsregler, som de mener virker konkurrenceforvridende.

6.8 Historie

Dette afsnit behandler 0-moms historie i korte træk. Først redegøres for udviklingen i 0-moms indhold. Dernæst redegøres for udviklingen i 0-moms genstandsområde, der primært kommer til udtryk i ændringer i definitionen af, hvad der udgør en avis.

6.8.1 Udviklingen i 0-moms indhold

Kimen til det, der i dag er 0-moms på aviser og andre publikationer, blev lagt, da man i 1962 indførte omsætningsafgiften (den såkaldte oms). I den forbindelse blev dagbladene fritaget for afgift på papirindkøb. Da momsen blev indført 1968, blev det besluttet at fritage avisernes bladsalg fra momsafgiften. Begrundelsen for fritagelsen for afgift var på daværende tidspunkt ifølge en Folketingsdebat i 1967 dels, at dagspressen var i økonomiske vanskeligheder, dels at man ønskede at undgå beskatning af "det frie ord".

En del ændringer skete imidlertid i forbindelse med implementeringen af EU's 6. momsdirektiv. Direktivet gjorde det ulovligt at momsfrigage varer og tjenester på områder, der ikke var eksplicit defineret i direktivet. Momsdirektivet tillod imidlertid nedsatte momssatser på en række områder, dog med den begrænsning, at den nedsatte momssats ikke måtte være på under 5 %. Fordi aviser i Danmark have været momsfrigitte fra før direktivets ikrafttræden d. 1. januar 1991, kunne Danmark vedtage en særordning, der fjernede momsfrigagelsen, men i stedet pålagde aviser en 0-momsstats (se også afsnit 2.4).

Momsdirektivet gjorde det desuden ulovligt at opretholde og indføre andre omsætningsafgifter end moms. Det danske arbejdsmarkedsbidrag (AMBI) kom dermed i strid med traktaten (særligt artikel 189). Dette gav anledning til en traktatsbrudssag (SAG C-234/91), hvor EF-domstolens dom i 1992 gik imod den danske stat. I forventning om traktatbrudsagens udfald havde Danmark imidlertid allerede i 1990 besluttet at fjerne arbejdsmarkedsbidraget, mens lønsumsafgiftens anvendelsesområde skulle udvides til at inkludere bl.a. momsfrigitte aviser (Lov om lønsumsafgift). Udvidelse af lønsumsafgiften trådte i kraft 1. januar 1992. Lønsumsafgiften har siden været uændret været 2,50 % af de 0-momsbelagte avisers avissalg.

6.8.2 Udviklingen i 0-moms genstandsområde

Definitionen af avisbegrebet blev overladt til administrativ afgørelse og er således ikke inkluderet i momsloven. I afgørelsen af, hvad der kunne betegnes som en avis, byggede man sig på bestemmelserne fra oms-loven (omsætningsloven) fra 1962. Her var avis defineret som en publikation, der udkommer mindst én gang ugentligt. Desuden formulerede den nu nedlagte Momsstyrelse følgende kriterier:

- om publikationen primært læses på grund af sit indhold af aktuelt nyhedsstof
- om den henvender sig til en videre (almen) kreds af læsere, og

- om den behandler et bredt emneområde.

Definitionen af avis blev ændret i 1981, hvorefter kriteriet "mindst ét nummer ugentligt" blev udvidet til "mindst ét nummer månedligt". Baggrunden var et lovforslag fremsat af SF, som ønskede at lette starten for nye aviser, der etableres som månedsblad med sigte på senere at kunne udkomme på ugebasis. Dette nødvendiggjorde yderligere præcisering af definitionen af en avis. De nye kriterier gælder stadig i dag (se afsnit 5.4).

Momsnævnet har i forbindelse med afgørelsen af en række sager, nærmere defineret avisbegrebet. De vigtigste afgørelser er SKM2001.274.LSR, SKM2005.190.LSR, SKM2005.422.LSR og SKM2006.117.LSR (se tabel 23).

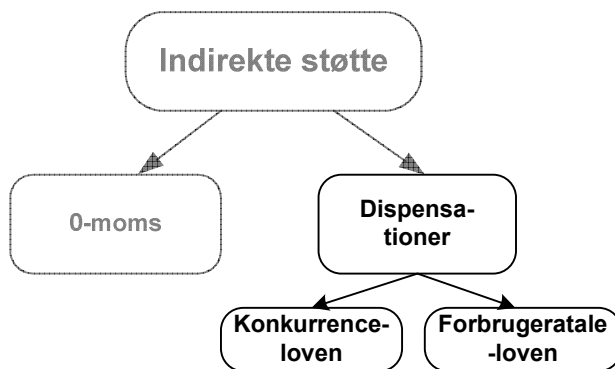
I forbindelse med omlægningen af distributionsstøtten fra portostøtte til puljestøtte har Told- og Skattestyrelsen indskærpet praksis vedrørende 0-momssatsen på aviser (SKM2004.80.TfS). Årsagen var, at ugeaviser og blade, der er omfattet af 0-momssatsen efter den nye distributionsstøtteordning, automatisk er berettiget til distributionsstøtte fra den for publikationen relevante pulje (jf. momsvejledningen der her bygger på Finansloven af 2004).

Et stigende antal publikationer har søgt om momsfrigørelse hos Skattemyndighederne. Baggrunden for denne stigende ansøgningsfrekvens er, at inklusionen i en række distributionsstøtteordninger sikres for publikationer, der kan påvise at være berettigede til 0-moms.

7. Dispensationer fra lovgivning

De trykte medier i Danmark får indirekte støtte gennem dispensationer for konkurrenceloven og forbrugerataleloven. Karakteren af disse dispensationer introduceres i dette kapitel.

Figur 12. Dispensationer fra lovgivning

7.1 Dispensation fra konkurrenceloven.

De danske "dagblade og magasiner" er dispenseret fra konkurrenceloven (Lovbekendtgørelse nr 1027 af 21/08/2007 af konkurrenceloven, § 6 stk. 2.7 (tidligere § 14)) om forbud mod fastsættelse af bindende priser. Støtten er en indirekte støtte, der fungerer ved at fritage aviser og magasiner fra pres fra konkurrence på priser i distributionsledet.

Boks 15. Konkurrencelovens bestemmelser om faste priser

Lovbekendtgørelse nr. 1027 af 21-8-2007 af konkurrenceloven, § 6 stk. 2.7

§ 6. Det er forbudt for virksomheder m.v. at indgå aftaler, der direkte eller indirekte har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen.

Stk. 2. Aftaler efter stk. 1 kan f.eks. bestå i

(...)

7) at fastsætte bindende videresalgspriser eller på anden måde søge at få en eller flere handelspartnere til ikke at fravige vejledende salgspriser.

Dispensationen er meddelt af Konkurrencerådet i forbindelse med konkurrenceloven af 1990. Rådet lade i den sammenhæng vægt på "at der er tale om et marked, der udvikler sig. Man har derfor ønsket at fremhæve, at dispensation gives indtil videre, således at rådet vil tage godkendelsen op til behandling, såfremt markedsudviklingen tilsiger dette." (SKR nr. 10046 af 30-5-1990).

Støtten er ikke finansieret, og dens værdi lader sig ikke umiddelbart fastsætte.

7.2 Dispensation fra forbrugerftaleloven.

De danske "aviser, ugeblade og tidsskrifter" er i forbindelse med tegning af abonnement dispenseret fra Forbrugerftalelovens (tidl. Dørsalgsloven) forbud mod uanmodet henvendelse. Dispensationen er givet direkte i Lov nr. 451 af 09/06/2004 om visse forbrugerftaler (Forbrugerftaleloven), § 6 stk. 2.2.

Boks 16. Aviser, ugeblade og tidsskrifters dispensation fra Forbrugerftaleloven

Lov nr. 451 af 09/06/2004 om visse forbrugerftaler (Forbrugerftaleloven), § 6 stk. 2.2.

Forbud mod uanmodet henvendelse m.v.

§ 6. Erhvervsdrivende må ikke uden forudgående anmodning herom rette personlig eller telefonisk henvendelse til en forbruger på dennes bopæl, arbejdsplads eller andet sted, hvortil der ikke er almindelig adgang, med henblik på straks eller senere at opnå tilbud eller accept af tilbud om indgåelse af aftale.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for telefoniske henvendelser om

- 1) bestilling af bøger,*
- 2) tegning af abonnement på aviser, ugeblade og tidsskrifter,*
- 3) formidling af forsikringsaftaler og*
- 4) tegning af abonnement, der omfatter redningstjeneste eller sygetransport, hos en virksomhed, med hvilken en eller flere kommuner har indgået aftale om udførelse af rednings- og slukningsarbejde ved ildebrand.*

Dispensationen kan umiddelbart spores til Forbrugertaleloven af 1978 (§2 stk. 2) (LOV nr. 139 af 29-3-1978) og bekendtgørelsen af den nye Forbrugerftalelov af 1987 (§2 stk. 2).

Der kan ikke findes noget klart defineret formål med dispensationen for forbrugerftaleloven.

Dispensationen er ikke finansieret, og dens værdi kan ikke umiddelbart fastsættes.

8. Annoncering fra offentlige myndigheder

En række danske publikationer bliver indirekte støttet gennem offentlige myndigheders annoncering. Omfanget og karakteren af denne mediestøtte er søgt udredt gennem en spørgeskemaundersøgelse til samtlige offentlige myndigheder samt tal fra TNS Gallup Adfacts vedrørende offentligt reklameforbrug.

8.1 Gallup adfacts (indledende overvejelser)

Udredning har per 8/8 2008 modtaget data fra TNS Gallup vedrørende offentlige instansers annoncering i offentlige myndigheder. Det følgende er et overordnet indblik i de observationer, der kan gøres på baggrund af disse data.

8.1.1 Offentlige myndigheders annoncering (Gallup Adfacts)

På baggrund af begninger på baggrund af data fra TNS Gallup kan offentlige myndigheders samlede annoncering i medierne opgøres til omkring 193,5 millioner kr.

Tabel 24. Offentlige myndigheders annoncering (Gallup adfacts, 1000 kr.)

Annoncørkat. Annoncekat.	Stat	Region/amt	Kommune	Alle	I alt
Biograf	806	0	0	-	806
TV	40.177	0	0	-	40.177
Dagblade	70.969	1.595	15.844	-	88.409
Fagblade	1.638	130	0	-	1.768
Husstandsomdelt	3.543	21	148	-	3.713
Kupon	0	0	0	-	0
Magasiner	8.191	50	49	-	8.290
Outdoor	9.477	53	137	-	9.668
Radio	2.534	132	13	-	2.679
Søndagsaviser	8.662	166	4.285	-	13.113
Ugeblade	840	54	55	-	949
Lokalaviser	-	-	-	24.007	24.007
I alt	146.837	2.204	20.532	24.007	193.580

Kilde: Egne beregninger på baggrund af TNS Gallup, Adfacts. Annoncering i lokalaviser kan ikke opdeles efter annoncørkategorier og opgøres derfor samlet i kategorien "alle".

8.1.2 Usikkerheder omkring data fra TNS Gallup Adfacts.

Data fra TNS Gallup Adfacts registreres i 260 medier. Fagblade og lokalaviser er særligt grad underrepræsenterede, ligesom internetannoncering slet ikke registreres. Det er sandsynligt, at underrepræsentationen af disse medier (såvel som det faktum, at alle medier generelt ikke registreres) medfører en underestimering af den offentlige sektors annoncering. TNS Gallup har ikke noget estimat over, hvor stor denne eventuelle underestimering er.

TNS Gallup Adfacts registrerer ikke rubrikannoncer, ligesom kun annoncer, der fylder over 250 spaltmillimeter, registreres. Dette medfører angiveligt ligeledes til en underestimering af den offentlige sektors annoncering i medierne. Gallup har ikke noget estimat over, hvor stor denne eventuelle underestimering er.

Desuden beregner TNS Gallup Adfacts værdien af annoncering på baggrund mediernes listepriiser ("bruttototal"). Beregningerne tager således ikke højde for betydningen af eventuelle rabatter, der gives ved det faktiske køb af annonceplads. Dette bidrager angiveligt til en overestimering værdien af de offentlige instansers annoncering i medierne. Gallup har ikke noget estimat over, hvor stor denne eventuelle overestimering er.